

ВІСНИК 12'2018 ПРОКУРАТУРИ

Засновано
10 червня 1999 року

Свідоцтво про державну реєстрацію
серія KB № 23630–13470ПР

Співзасновники

Національна академія прокуратури
України

Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

Головний редактор
Микола Якимчук

Видавець

Національна академія
прокуратури України
вул. Мельникова, 81-б, м. Київ, 04050
тел.: (044) 206-15-61
www.napu.com.ua
vpu.ap.gr@gmail.com

Відповідальний редактор: *Лідія Зелінська*

Редактори випуску:

Наталія Панфілова, Тетяна Помазанова

Верстка:

Оксана Колосюк

Дизайн обкладинки:

Надія Грекович

Формат 64х90/16

Папір офсетний. Друк цифровий.

Наклад 470 прим.

Зам. № 18-12-22-1

Підписано до друку 22.12.2018

Виготовлення оригінал-макета та друк:

Національна академія прокуратури України
вул. Мельникова, 81-б, м. Київ, 04050

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої
справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції.

Серія ДК № 4001 від 10.03.2011

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Якимчук
Микола Костянтинович

головний редактор, перший проректор Національної академії прокуратури України, доктор юридичних наук, професор

Стрижівська
Анжела Анатоліївна

заступник Генерального прокурора, кандидат юридичних наук

Барандич
Світлана Павлівна

відповідальний секретар, начальник редакційного відділу Національної академії прокуратури України

Блажівський
Євген Миколайович

доктор юридичних наук

Водянніков
Олександр Юрійович

національний радник з юридичних питань Координатора проектів ОБСЄ в Україні, член Ради з питань судової реформи, консультант Конституційної комісії, кандидат юридичних наук

Гетьман
Анатолій Павлович

проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, дійсний член (академік) НАПрН України

Гриценко
Іван Сергійович

декан юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор юридичних наук, професор

Губерський
Леонід Васильович

ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор філософських наук, професор, академік НАН України

Дьомін
Юрій Михайлович

старший викладач відділу підготовки прокурорів з наглядом за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове слідство, Інституту підвищення кваліфікації прокурорів Національної академії прокуратури України, доктор юридичних наук, професор

Енін
Євгеній Володимирович

заступник Генерального прокурора, кандидат політичних наук

Капліна
Оксана Володимирівна

завідувач кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України

Козьяков
Ігор Миколайович

начальник відділу науково-методичного забезпечення прокурорської діяльності поза сферою кримінальної юстиції Науково-дослідного інституту Національної академії прокуратури України, доктор юридичних наук, професор

Костенко
Олександр Миколайович

завідувач відділу проблем кримінального права, кримінології та судоустрою Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України, доктор юридичних наук, професор, дійсний член (академік) НАПрН України

**Костенко
Сергій Костянтинович**

член Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів

**Косюта
Михайло Васильович**

професор кафедри організації судових та правоохоронних органів
Національного університету «Одеська юридична академія»,
доктор юридичних наук, професор

**Литвак
Олег Михайлович**

доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрН України

**Ліщина
Іван Юрійович**

заступник міністра юстиції України –
уповноважений у справах Європейського суду з прав людини

**Маляренко
Василь Тимофійович**

доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрН України

**Мінченко
Сергій Іванович**

проректор Національної академії прокуратури України,
доктор юридичних наук, старший науковий співробітник,
габілітований доктор правничих наук

**Нор
Василь Тимофійович**

завідувач кафедри кримінального процесу і криміналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка,
доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України

**Погорецький
Микола Анатолійович**

завідувач кафедри правосуддя Київського національного університету
імені Тараса Шевченка, доктор юридичних наук, професор

**Попов
Георгій Володимирович**

директор Науково-дослідного інституту
Національної академії прокуратури України, доктор юридичних наук

**Руденко
Микола Васильович**

професор кафедри кримінально-правових дисциплін
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
доктор юридичних наук, професор

**Середа
Григорій Порфирович**

доктор юридичних наук, професор

**Сторожук
Дмитро Анатолійович**

перший заступник Генерального прокурора

**Тацій
Василь Якович**

ректор Національного юридичного університету імені Ярослава
Мудрого, доктор юридичних наук, професор, академік НАН України

**Тихий
Володимир Павлович**

радник президії НАПрН України, доктор юридичних наук, професор,
дійсний член (академік) НАПрН України

**Холодницький
Назар Іванович**

заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої
антикорупційної прокуратури, кандидат юридичних наук

**Шемшученко
Юрій Сергійович**

директор Інституту держави і права імені В.М. Корецького
НАН України, доктор юридичних наук, професор,
академік НАН України

ЗМІСТ

ОФІЦІЙНО

Юрій Луценко: Спільно з Радою Європи та експертами ми продовжимо реформувати Генеральну прокуратуру України та підвищувати ефективність роботи відомства.....	6
Всеукраїнська конференція прокурорів обрала членів Вищої ради правосуддя від органів прокуратури	8
У Генеральній прокуратурі України відбулась оперативна нарада.....	10
В Одесі відбулась координаційна нарада керівників правоохоронних органів	12
Юрій Луценко здійснив робочий візит до Страсбурга.....	14
Робочий візит делегації Генеральної прокуратури України до Берліна	16
Євгеній Єнін взяв участь у 57-му Пленарному засіданні Комітету експертів Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.....	18
Представники Генеральної прокуратури України взяли участь у Національній конференції з наркополітики	19

СПІВПРАЦЯ

Розпочато новий нідерландсько-український проект програми MATRA щодо удосконалення та розвитку інституту пробації та виправної роботи із засудженими	21

КОНКУРС

Визначено переможців II Всеукраїнського конкурсу творчих і наукових робіт студентів – майбутніх правників	23
Конкурсні роботи з теми «10 кроків прокурора до подолання корупції», автори:	
Костянтин Федосєєв, Дарина Куліченко, Яна Найбергер, Аліна Афанасьєва, Анна Кумер	25
Вікторія Горбатко, Ольга Коваленко, Богдан Гавриш.....	32
Мар'яна Матвійчук	42
Олег Крушельницький.....	48
Інна Гримайло	53
Віталій Найда	61
Ганна Симонова	63
Дмитро Кисельов.....	73
Тетяна Гавриленко	77
Магістранти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: Володимир Бойков, Христина Андрійчук та інші	89

Відповідальність за достовірність інформації, точність імен та прізвищ несуть автори.

Матеріали редагуються та можуть бути скорочені.

Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів публікацій.

*Використано фото, надані прес-службами регіональних прокуратур, та матеріали,
розміщені у вільному доступі в мережі Інтернет.*

Юрій Луценко:

СПІЛЬНО З РАДОЮ ЄВРОПИ ТА ЕКСПЕРТАМИ МИ ПРОДОВЖИМО РЕФОРМУВАТИ ГЕНЕРАЛЬНУ ПРОКУРАТУРУ УКРАЇНИ ТА ПІДВИЩУВАТИ ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ ВІДОМСТВА

У грудні 2018 року в Генеральній прокуратурі України стартувала підтримана Радою Європи ініціатива «Організаційний аналіз Генеральної прокуратури України». Метою проекту є закладення підвалин організаційної та операційної ефективності в роботі Генеральної прокуратури України та впровадження найуспішнішого світового досвіду в її діяльність.

Над цим завданням протягом найближчих місяців працюватимуть провідні експерти в галузі організаційного консалтингу, зокрема фахівці міжнародної компанії PwC, залученої Радою Європи. Експерти проведуть незалежну операційну діагностику та розроблять практичний покроковий план впровадження рекомендацій.

Юрій Луценко

За підтримки Ради Європи ми розпочинаємо проект подальшого реформування та підвищення ефективності роботи Генеральної прокуратури України. Останні два з половиною роки у відомстві ми робимо те, що здавалося багатьом неможливим, – кардинальними реформами перетворюємо старого напівтоталітарного монстра на адвоката держави, який у своїй роботі орієнтується на європейські стандарти та керується принципом Закону і Справедливості.

Але на цьому наша місія не завершується. Настав час зробити вирішальний крок до незворотності реформ у Генеральній прокуратурі України. І цей етап я

безпосередньо пов'язую з проектом, який ми спільно започатковуємо з Радою Європи. Для утвердження успіху нам потрібен фаховий незалежний аналіз організаційного устрою та управлінської діяльності ГПУ, необхідні рекомендації з побудови робочих процесів. Ми з радістю сприйматимемо висновки міжнародних фахівців та експертів. Адже за ними йтимуть змістовні рекомендації, реалізація яких сприятиме ефективності роботи нашого відомства.

Голова Офісу Ради Європи в Україні Мортен Енберг повідомив, що зазначена ініціатива є складовою спільного Плану дій Ради Європи та України. «Організаційний аналіз Генеральної прокуратури України» впроваджується в межах проекту «Подальша підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні», фінансованого урядом Данії. Його реалізація – це також важлива частина виконання Стратегії реформування правосуддя на 2015–2020 роки та Дорожньої карти реформування прокуратури, затвердженої ГПУ.

Мортен Енберг

Ми раді, що маємо змогу підтримати надання практичних та корисних рекомендацій, які сприятимуть позитивним змінам в Україні. Ми високо цінуємо налаштованість Генеральної прокуратури України на співпрацю. Хочу наголосити, що відкритість та готовність до впровадження ініціативи є обов'язковими передумовами для нашого спільного проекту. Я переконаний, що разом ми досягнемо успіху.

Довідково

План дій Ради Європи для України на 2018–2021 роки є стратегічним документом, що визначає напрями співпраці та сприяння з боку організації. Подальше реформування прокуратури є одним із найважливіших завдань, визначених у Плані дій.

Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки схвалена Указом Президента України від 20 травня 2015 року.

Дорожню карту з реформування органів прокуратури України розроблено у вересні 2017 року Генеральною прокуратурою України спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні, за участю Представництва Європейського Союзу в Україні, Ради Європи, Групи підтримки України Генерального директорату з сусідства та розширення Єврокомісії (DG NEAR). У документі визначено пріоритетні напрями удосконалення роботи органів прокуратури з урахуванням положень Стратегії реформування правосуддя на 2015–2020 роки та рекомендацій Групи держав проти корупції (GRECO).

ВСЕУКРАЇНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОКУРОРІВ ОБРАЛА ЧЛЕНІВ ВИЩОЇ РАДИ ПРАВОСУДДЯ ВІД ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ

У Генеральній прокуратурі України в останню декаду грудня відбулася позачергова всеукраїнська конференція прокурорів, яку рішенням Ради прокурорів України від 14 серпня 2018 року скликано на 20–21 грудня 2018 року.

Відповідно до вимог ст. 69 Закону України «Про прокуратуру» зборами прокурорів Генеральної прокуратури України, регіональних та місцевих прокуратур для участі в роботі всеукраїнської конференції прокурорів обрано 466 делегатів. У роботі конференції, за результатами реєстрації, взяли участь 454 делегати.

До присутніх з вітальним словом звернувся Генеральний прокурор України.

Юрій Луценко

Робота всеукраїнської конференції прокурорів, скликаної Радою прокурорів України як найвищим органом прокурорського самоврядування, характеризує ті зміни, які відбулися в Генеральній прокуратурі України. Саме започаткування прокурорського самоврядування створило абсолютно іншу парадигму розвитку органів прокуратури.

Генеральний прокурор України зазначив, що у зв'язку із закінченням у квітні 2019 року чотирирічного строку повноважень двох членів Вищої ради правосуддя учасники конференції мають обрати двох представників від прокуратури для цього колегіального незалежного конституційного органу, і це є найголовнішим питанням конференції.

Юрій Луценко

Саме на наших двох представників покладатимуться завдання, пов'язані із забезпеченням незалежності судової влади, формуванням суддівського корпусу та додержанням норм закону та професійної етики в діяльності суддів і прокурорів. На мою думку, найважливішими критеріями для їх обрання є професіоналізм і принциповість.

Окрім того, очільник відомства наголосив, що на всеукраїнську конференцію прокурорів покладено розгляд ще декількох важливих питань, зокрема: призначення члена Ради прокурорів України від представників Генеральної прокуратури України, внесення змін і доповнень до певних нормативних документів, які за законом

приймаються та затверджуються виключно всеукраїнською конференцією прокурорів, та інших.

Юрій Луценко побажав усім присутнім належної плідної роботи.

У роботі всеукраїнської конференції прокурорів також взяли участь кандидати на призначення членами вищезазначених органів, запрошені представники Консультативної місії Європейського Союзу в Україні, Вищої ради правосуддя, Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів.

За результатами роботи конференції членами Вищої ради правосуддя обрані Матвійчук Віктор Володимирович (314 голосів) та Фомін Ігор Юрійович (251 голос).

Довідково

У статті 131 Конституції України визначено, що Вища рада правосуддя складається з двадцяти одного члена, з яких десятьох – обирає з'їзд суддів України з числа суддів чи суддів у відставці, двох – призначає Президент України, двох – обирає Верховна Рада України, двох – обирає з'їзд адвокатів України, двох – обирає всеукраїнська конференція прокурорів, двох – обирає з'їзд представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ. Голова Верховного Суду входить до складу Вищої ради правосуддя за посадою.

Так, згідно зі ст. 14 Закону України «Про вищу Раду правосуддя», всеукраїнська конференція прокурорів з метою обрання членів Вищої ради правосуддя проводиться не пізніше ніж за два місяці до дня закінчення строку, на який було обрано (призначено) члена Вищої ради правосуддя.

27 квітня 2015 року всеукраїнська конференція працівників прокуратури своїм рішенням обрала двох членів Вищої ради юстиції, строк повноважень яких закінчується 27 квітня 2019 року.

Отже, всеукраїнська конференція прокурорів на виконання вимог Закону України «Про вищу Раду правосуддя» має бути проведена не пізніше 27 лютого 2019 року.

У ГЕНЕРАЛЬНІЙ ПРОКУРАТУРІ УКРАЇНИ ВІДБУЛАСЬ ОПЕРАТИВНА НАРАДА

Під головуванням Генерального прокуратора України Юрія Луценка відбулась оперативна нарада, в якій взяли участь заступники Генерального прокуратора, керівники структурних підрозділів Генеральної прокуратури України, а також прокурори областей.

Одним із питань, яке обговорювалось на заході, була організація виконання органами прокуратури покладених завдань і функцій в умовах воєнного стану.

Так, Генеральний прокурор України звернув увагу на те, що кожен із присутніх має мобілізувати себе і своїх підлеглих, щоб «продемонструвати більшу дисципліну і водночас більшу рішучість всіх правоохоронних органів».

Генеральний прокурор України зазначив, що «в період воєнного стану не можуть бути припинені повноваження органів прокуратури, отже, ми продовжуємо здійснювати покладені на нас функції. Тож вимагаю від усіх забезпечити неухильне виконання положень Конституції України, Закону України «Про прокуратуру» та інших законів, які регулюють нашу діяльність в цей особливий період».

Також на нараді було обговорено актуальні питання та першочергові завдання органів прокуратури у зв'язку із початком діяльності Державного бюро розслідувань.

Юрій Луценко | Наше завдання – допомогти ДБР функціонувати максимально ефективно.

Юрій Луценко поінформував, що він підписав наказ про створення управління організації процесуального керівництва досудовим розслідуванням, яке здійснюється слідчими територіальних управлінь ДБР. Так звані кущові центри це – Львів, Хмельницький, Миколаїв, Мелітополь, Полтава, Краматорськ, Київ. Звернувшись до присутніх прокурорів областей, він наголосив: «За вами в усіх областях, незалежно від того, чи це область «кущова», чи не «кущова», – створення з числа колишніх слідчих процесуальних керівників місцевих підрозділів ДБР».

Також Юрій Луценко звернув увагу на те, що питання щодо передачі кримінальних проваджень за підслідністю до ДБР буде вирішуватися у кожному конкретному випадку уповноваженими особами.

Юрій Луценко | Рік був напруженим, і він ще не закінчився. Думаю, що ми маємо подолати цей особливо складний період незвичного для всіх і для нас у тому числі життя у воєнному стані.

В ОДЕСІ ВІДБУЛАСЯ КООРДИНАЦІЙНА НАРАДА КЕРІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

В Одесі відбулася координаційна нарада за участь Генерального прокурора України Юрія Луценка, Міністра внутрішніх справ Арсена Авакова, першого заступника Голови Служби безпеки України Павла Демчини, Голови Національної поліції України Сергія Князева та голови Одеської обласної державної адміністрації Максима Степанова.

Під час наради обговорювалися питання стану протидії злочинності, у тому числі її організованим формам, злочинам проти громадської безпеки, у бюджетній сфері, а також досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених стосовно громадських активістів. Окремо було порушено питання організації виконання правоохоронними органами покладених завдань і функцій в умовах воєнного стану, а також боротьби із проявами сепаратизму в регіоні.

Юрій Луценко

Воєнний стан дає можливість посилити обороноздатність країни, а також дисципліну усіх, хто має забезпечувати законність і порядок у країні. Ще однією важливою річчю в цьому контексті є більша дисциплінованість і мобілізація усіх силових структур.

Генеральний прокурор звернув увагу на збільшення кількості насильницьких нападів на громадських активістів, зокрема на півдні України та в Одесь-

кій області. За його словами, під час аналізу декількох десятків таких випадків однією з їх причин було визначено, серед іншого, непередбачене законом застосування насилля активістами до різних ситуацій з метою встановлення справедливості, в тому числі шляхом нападів на, як вони вважають, незаконні будівництва, гральні, медичні заклади тощо.

Водночас з огляду на непоодинокі факти неотримання необхідної допомоги від правоохоронних органів активістами і небайдужими громадянами за їхніми зверненнями, Генпрокурор звернувся до присутніх із закликом припинити будь-які форми незаконної так званої бізнесової діяльності на території області – незаконне будівництво, незаконний гральний бізнес, незаконний продаж наркотиків в аптеках, незаконне відведення землі тощо, оскільки вони є головним джерелом насилля щодо громадських активістів, і власне щодо закону. Юрій Луценко закликав представників правоохоронних органів чітко проаналізувати кожен такий випадок і довести до логічного завершення кримінальні провадження по кожному з них. Саме це є головним способом покращення ситуації в області.

Значною проблемою Генеральний прокурор назвав відсутність результатів щодо розслідування найактуальніших кримінальних проваджень правоохоронними органами області і назвав таку ситуацію неприйнятною.

Юрій Луценко

В умовах демократичної країни і воєнного стану силові структури мають перейти на посилений режим розслідування найактуальніших кримінальних проваджень і довести спроможність держави слідувати букві закону.

Ще однією актуальною проблемою він назвав ситуацію із сепаратистськими угрупованнями в регіоні.

У зв'язку із переслідуванням проукраїнських громадських активістів з боку організацій, які відкрито ведуть антиукраїнську пропаганду в різних формах, Генеральний прокурор наголосив, що «будь-який напад на проукраїнських громадських активістів буде розцінено як напад на Українську державу. Ніхто не може ставити під сумнів, що ми живемо в Українській державі».

Насамкінець він наголосив, що всі зазначені завдання можуть бути виконані тільки, якщо правоохоронні органи співпрацюватимуть із активістами області.

Юрій Луценко

Такими активістами я називаю людей, які мають активну життєву позицію не для годиться, не для піару, а тим більше не для отримання гранту, та вболівають за область, за державу і мають достатньо енергії та інформації, щоб співпрацювати з правоохоронними органами.

ЮРІЙ ЛУЦЕНКО ЗДІЙСНИВ РОБОЧИЙ ВІЗИТ ДО СТРАСБУРГА

Делегація органів прокуратури України на чолі з Юрієм Луценком відвідала з робочим візитом місто Страсбург, де провела низку двосторонніх зустрічей із заступником Генерального секретаря, Комісаром з прав людини та представниками Директорату з прав людини та верховенства права Ради Європи.

Під час заходів сторонами обговорювалися найбільш актуальні питання не тільки діяльності органів прокуратури України, а й держави загалом.

Під час зустрічі з представниками Директорату з прав людини та верховенства права Ради Європи

Зокрема, Юрій Луценко довів до відома іноземної сторони принципи реформування відомства, основні результати діяльності у сфері боротьби з корупцією та організованою злочинністю, а також роль органів прокуратури України під час виконання рішень Європейського суду з прав людини.

Генеральний прокурор України Юрій Луценко та Комісар Ради Європи з прав людини Дуня Міятович

Генеральний прокурор України Юрій Луценко, заступник Генерального прокурора Євгеній Єнін та заступник Генерального секретаря Ради Європи Габрієла Баттаїні-Драґоні

Юрій Луценко

Спільно з Радою Європи нами започатковано низку ініціатив, спрямованих на наділення органів прокуратури новими інструментами та стратегіями для підвищення ефективності та прозорості їх роботи, а також неухильного дотримання прав людини.

Одним із важливих елементів дискусії стало обговорення результатів розслідування злочинів, вчинених проти представників громадянського суспільства та журналістів.

РОБОЧИЙ ВІЗИТ ДЕЛЕГАЦІЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ ДО БЕРЛІНА

Делегація Генпрокуратури України на чолі з Генеральним прокурором України Юрієм Луценком з робочим візитом відвідала місто Берлін.

У рамках візиту Юрій Луценко провів ряд зустрічей із керівництвом Відомства Федерального канцлера, Генеральної прокуратури федеральної землі Берлін, Міністерства внутрішніх справ, Федерального міністерства юстиції, Міністерства закордонних справ та Бундестагу.

Генеральний прокурор України зосередив особливу увагу на необхідності засудження міжнародною спільнотою відкритих агресивних дій Російської Федерації проти України.

Юрій Луценко | Правоохоронними органами України невідкладно розпочаті кримінальні провадження за фактами агресії Росії в районі Керченської протоки та порушення її представниками прав наших моряків.

Делегація прокуратури представила ключові здобутки правоохоронної системи України у боротьбі з корупцією. Зокрема, про направлення протягом останніх двох з половиною років до суду обвинувальних актів щодо майже 5300 корупційних правопорушень.

Учасники зустрічей обговорили реформування відомства у сучасну європейську інституцію та ключові кроки такої трансформації: виконання Дорожньої карти реформ, проведення незалежної організаційної оцінки відомства, відкритий конкурсний набір до прокуратури, роботу органів прокурорського самоврядування.

Із німецькими колегами також погоджено подальшу співпрацю у протидії кіберзлочинності, торгівлі людьми та відмиванню грошей.

Іноземну сторону поінформовано про завершення розслідування та про передачу до суду більшості кримінальних проваджень щодо представників режиму Януковича. У цьому контексті окремо обговорено шляхи повернення відповідних активів, частина з яких встановлена на території Німеччини.

ЄВГЕНІЙ ЄНІН ВЗЯВ УЧАСТЬ У 57-МУ ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ КОМІТЕТУ ЕКСПЕРТІВ РАДИ ЄВРОПИ З ОЦІНКИ ЗАХОДІВ ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ ТА ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ

У місті Страсбурзі, Французька Республіка, відбулося 57-ме Пленарне засідання Комітету експертів Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL), участь у якому у складі української делегації взяв заступник Генерального прокурора Євгеній Єнін.

Представники України презентували розслідування Держфінмоніторингу, наслідком якого стало викриття глобальної схеми відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом. Ця справа цього року визнана переможцем конкурсу «Найкраща справа Еґмонтської групи».

Здобуті українським підрозділом фінансової розвідки матеріали були використані Генеральною прокуратурою України під час досудового розслідування низки кримінальних проваджень стосовно екс-високопосадовців та їх оточення. Слідством встановлено потоки незаконно виведених з України активів та вжито заходів щодо їх арешту, частина арештованих коштів (майже 1,5 млрд дол. США) у 2017 році була конфіскована судом на користь держави.

Презентовані результати спільної роботи українських компетентних органів отримали високу оцінку з боку експертів MONEYVAL та стали підтвердженням їх ефективності у питаннях боротьби з відмиванням коштів.

Євгеній Єнін | Подібні речі не лише піднімають міжнародні рейтинги нашої держави. Від оцінок MONEYVAL залежить вартість зовнішніх запозичень як для уряду будь-якої країни, так і приватного сектору.

ПРЕДСТАВНИКИ ГЕНЕРАЛЬНОЇ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У НАЦІОНАЛЬНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ З НАРКОПОЛІТИКИ

Представники Генеральної прокуратури України взяли участь у Національній конференції з наркополітики, організованій регіональним програмним офісом Управління ООН з наркотиків та злочинності у Східній Європі.

Під час заходу за участю міжнародних експертів, представників проекту Європейського Союзу EU-ACT, Національної поліції України, Міністерства охорони здоров'я України, інших органів влади, фахових спільнот та громадськості обговорено сучасний стан реалізації Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року, проблемні питання та шляхи їх вирішення.

Присутні також ознайомилися з міжнародними стандартами та досвідом інших країн щодо профілактики вживання наркотиків, лікування та реабілітації наркозалежних осіб, а також боротьби з наркозлочинністю.

Для учасників заходу корисним став досвід Королівства Іспанія у боротьбі з незаконним обігом, виробництвом та контрабандою наркотиків, щодо функціонування спеціального офісу прокуратури та суду з цих питань, а також діяльності реабілітаційних центрів та низки програм реабілітації наркозалежних осіб.

Зі свого боку представники Генеральної прокуратури України поінформували про сучасний стан та виявлені випадки порушення прав людини і міжнародних стандартів у реабілітаційних центрах, у яких надають послуги з реабілітації та лікування від наркотичної залежності, а також про вжиті правоохоронними органами заходи, спрямовані на припинення протиправної діяльності таких закладів.

Зокрема, звільнено понад 500 осіб, яких незаконно утримували в таких закладах. Розпочато більше 130 кримінальних проваджень за фактами катувань, незаконного позбавлення волі, нанесення тяжких тілесних ушкоджень, що призвело до смерті потерпілого, незаконної лікувальної діяльності, незаконного заволодіння паспортом або іншим важливим особистим документом. Прокурори повідомили про підозру понад 60 особам, стосовно 40 з них обвинувальні акти вже направлено до суду.

Робота на цьому напрямі триває та перебуває на контролі Генеральної прокуратури України з метою припинення «середньовічної» практики жорстокого поводження і приниження людської гідності.

Водночас учасники заходу підтримали ініціативу Генеральної прокуратури України щодо необхідності невідкладного вирішення наявних проблемних питань шляхом підготовки відповідних законодавчих і нормативно-правових актів, у яких слід обов'язково передбачити запровадження ефективних механізмів державного контролю за діяльністю наркологічних реабілітаційних центрів усіх форм власності з метою недопущення використання насильницьких і науково не доведених методів реабілітації наркозалежних осіб та порушення прав людини.

РОЗПОЧАТО НОВИЙ НІДЕРЛАНДСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ПРОЕКТ ПРОГРАМИ МАТРА ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ПРОБАЦІЇ ТА ВИПРАВНОЇ РОБОТИ ІЗ ЗАСУДЖЕНИМИ

Заступник начальника управління нагляду за дотриманням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях та інших заходів примусового характеру у місцях не-свободи Генеральної прокуратури України Руслан Яцкевич взяв участь у навчальному візиті, що проходив у Королівстві Нідерланди в межах проекту «Пробація та альтернативні санкції в Україні».

Проект є складовою Програми соціальних перетворень у Центральній та Східній Європі (MATRA), яка здійснюється за підтримки уряду Королівства Нідерланди.

Цей проект спрямований на зміцнення верховенства права в Україні шляхом створення та налагодження ефективної роботи служби пробації, що впроваджується завдяки наданню цільової підтримки нідерландськими державними і недержавними інституціями.

Його метою є розвиток можливостей української служби пробації, пенітенціарних установ, органів прокуратури та судів для досягнення вказаних цілей та посилення всіх структур у системі кримінальної юстиції.

Реалізація пілотного проекту здійснюється в Київському регіоні. Він передбачає узгодженість у питаннях роботи з в'язнями в межах виправних установ та відповідної діяльності поза їх межами.

Українських представників органів здійснення судочинства та виконання судових рішень ознайомлено з новими можливостями, які надає пробація.

Звернуто увагу на прогресивний досвід закордонних партнерів у впровадженні програм з підготовки в'язнів до звільнення, в межах яких працівники пенітенціарної системи і служби пробації співпрацюють з органами місцевого самоврядування та іншими установами з метою адаптації колишніх засуджених у суспільстві.

Під час навчального візиту відбулася робоча зустріч з представником прокуратури Королівства

Нідерланди Беном Коком, який розповів про особливості взаємодії органів прокуратури з поліцією, судами та офіцерами пробації.

Наочна демонстрація діяльності закордонних органів та установ з питань пробації засвідчила взаєморозуміння між ними та узгодженість їхніх дій, а також провідну роль у цьому процесі органів прокуратури.

Відповідне корегування діяльності органів прокуратури України на цьому напрямі має стати логічним продовженням послідовної політики їх реформування.

Демократизація, гуманізація та соціальна наближеність такої діяльності на базі передового досвіду країни розвинутої демократії повинні сприяти відходу від застарілих стандартів і шаблонів. Органи прокуратури повинні не очолювати каральну систему державних органів влади, як це відбувалося у минулому, а сприяти виправленню та соціальній адаптації колишніх в'язнів.

ВИЗНАЧЕНО ПЕРЕМОЖЦІВ II ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ ТВОРЧИХ І НАУКОВИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ – МАЙБУТНІХ ПРАВНИКІВ

На виконання наказу про співпрацю між Генеральною прокуратурою України та Міністерством освіти і науки України восени 2018 року проведено всеукраїнський конкурс творчих і наукових робіт студентів – майбутніх правників «10 кроків прокурора до подолання корупції».

Під час засідання Комісії з оцінки робіт студентів виступила її очільник – заступник Генерального прокурора Анжела Стрижевська.

Анжела Стрижевська

Мені приємно констатувати, що минулорічна спільна ініціатива Генеральної прокуратури України та Міністерства освіти і науки України про співпрацю та комунікацію між відомствами, насамперед із питань організації та проведення освітніх проектів і заходів, підтримана та продовжується і цього року.

**Анжела
Стрижевська**

Впевнена, що щорічне проведення конкурсу творчих і наукових робіт студентів усіх вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю «Право», з актуальних тем прокурорсько-слідчої діяльності дасть можливість конкурсантам проявити себе і під час навчання.

Реалізація таких проектів стимулюватиме студентів до цілеспрямованого навчання, максимального засвоєння та усвідомлення навчального матеріалу, роботи над собою та логічного мислення. А вдале застосування отриманих знань, умінь і навичок під час підготовки творчої чи наукової роботи знадобиться їм у майбутньому на практиці.

Конкурс проводиться вдруге. Склад Комісії у зв'язку зі структурними змінами в окремих відомствах оновлено. Крім цього, до роботи Комісії долучилися міжнародні партнери – представники Консультативної місії Європейського Союзу в Україні.

Комісія відібрала 10 кращих творчих робіт авторства 31 студента. За словами секретаря Комісії Ірини Діденко, конкурсанти підійшли до роботи творчо, цього річ переважають відеофільми, презентації, твори.

Ірина Діденко

Це дійсно найкращі роботи, але всі 77, що надійшли до розгляду Комісії, достойні та фахові.

Загалом участь у конкурсі взяли понад 1000 студентів. Вони мають власний погляд на роботу прокурорів, дехто розробив цілі концепції вдосконалення прокурорської діяльності.

Костянтин Федосєєв

студент з курсу
юридичного факультету
Запорізького національного університету

*Перекоаний, що кожен здатний змінити
на краще світ навколо себе.*

*Має активну громадянську позицію,
працює в органах студентського
самоврядування.*

*Життєве кредо: «Не шукай щастя на чужині,
а створи його у своїй країні».*

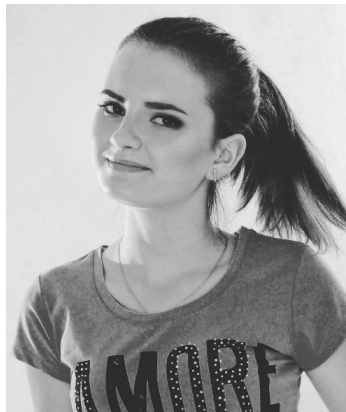
Дарина Куліченко

студент з курсу
юридичного факультету
Запорізького національного університету

Навчається, виконує обов'язки
кореспондента студентського журналу
й одночасно працює страховим агентом.

Любить публічні виступи, займається
громадською діяльністю.

Девізом її життя є вислів:
«Кожного дня роби щось, аби бути
кращим, ніж ти був учора».

Яна Найбергер

студент з курсу
юридичного факультету
Запорізького національного університету

У майбутньому планує працювати у сфері
ювенальної превенції.

Любить спорт, малювання, спілкування з
людьми.

Аліна Афанасьєва

студент з курсу
юридичного факультету
Запорізького національного університету

Творча особистість, натхнення шукає в природі, милуючись краєвидами рідної країни та відчуваючи гармонію у них.

Любить спілкуватися з цікавими людьми, вирішувати справи на користь справедливості.

Мріє стати адвокатом.

Життєве гасло: «Бачити несправедливість і мовчати – означає самому брати в ній участь».

Анна Кумер

студент з курсу
юридичного факультету
Запорізького національного університету

*Захоплюється книгами, танцями,
футболом, вивчає англійську мову.
Прагне працювати слідчим, оскільки
з напрямів юриспруденції
найбільше зацікавлення викликає
криміналістика.*

Захист свідків

Відчуття захищеності громадянами
від переслідувань, що можуть бути
викликані повідомленням про
корупційне правопорушення

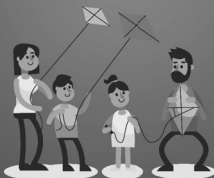

БЕЗПЕКА

Кожна особа, яка звернулась до
антикорупційних органів, має бути
захищеною незалежно від тяжкості
корупційного правопорушення

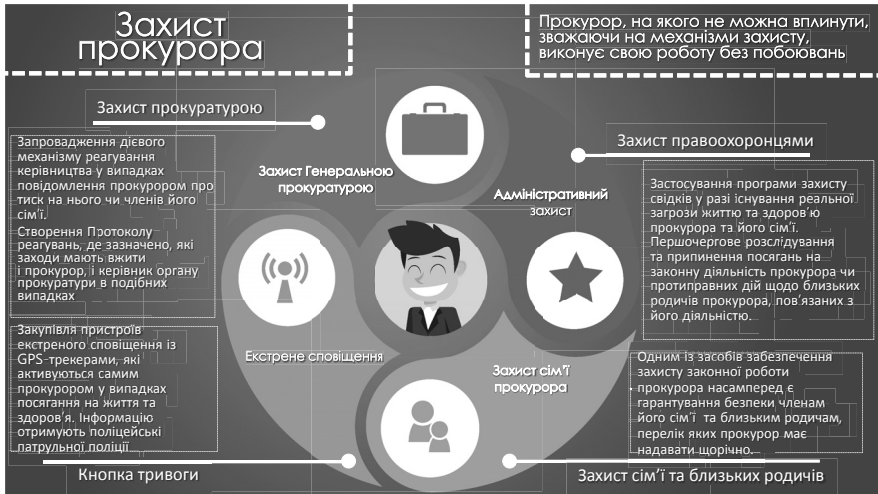
ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Використання заходів безпеки,
передбачених у КПК України, та
створення універсальної системи захисту
свідків за американським зразком у разі
виявлення корупційних правопорушень,
які спричинили тяжкі наслідки

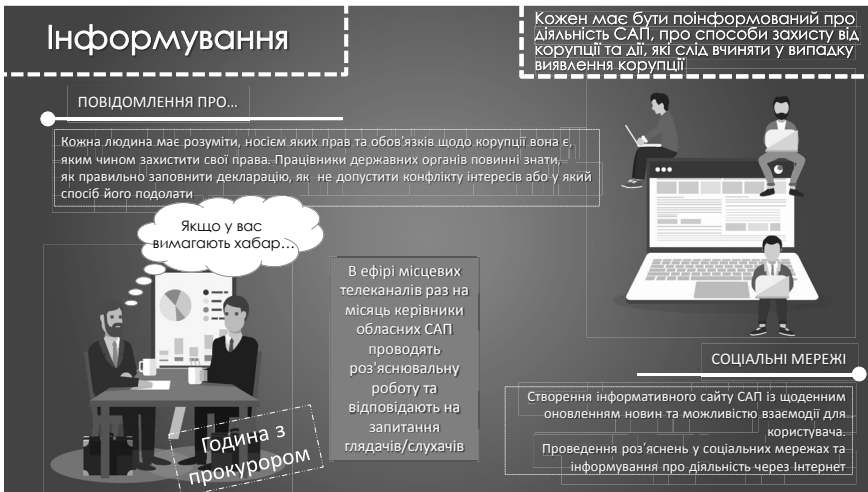

PROTECTION PROGRAM

me

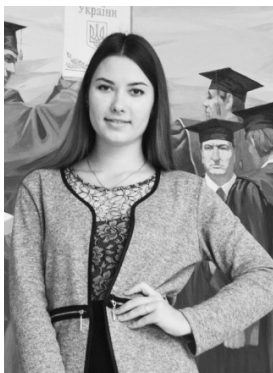
Вікторія Горбатко

студент 4 курсу Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Не боїться починати покращення у суспільстві з себе.

Тому бере активну участь у розвитку рідного міста Лубни, що на Полтавщині: організовує заходи для молоді, є членом благодійного сектору Студентської ради.

Бачить себе працівником органів прокуратури.

Ольга Коваленко

студент 4 курсу Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Переконана, що головне – не боятися змін.

Гаслом вважає слова Н. Макіавеллі:

«Будь-яка зміна прокладає шлях іншим змінам».

Тож не збирається залишатися осторонь і закликає усіх долучатися до запровадження змін для кращого майбутнього.

Богдан Гавриш

магістрант Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Займається айкідо, малює, захоплюється літературною творчістю.

На запитання: «Як можна поєднувати творчість та юриспруденцію?»

відповідає: «Легко, оскільки юрист – це також творча професія, різняться лише інструменти».

Планує працювати адвокатом і одночасно, натхненний практикою, навчати студентів.

10 KICKS ON CORRUPTION

Відеоробота

Початок: підбірка фрагментів із брифінгу Генерального прокурора, випусків новин «ТСН», «Вікна», програм «Гроші», «Доброчесна країна» тощо, в яких виразно звучить слово «корупція».

Заставка з назвою фільму «Ten kicks on corruption».

Епізод: молодий юрист отримує великий білий конверт із написом «Ten kicks on corruption» та штампом «top secret». З кожною наступною сценою він передаватиметься із рук у руки.

Крок 1:

2+2

[Текст] Чорну пляму краще видно на чистому білому тлі. Корупція прогресує, тому що немає чистоти і прозорості.

Ми пропонуємо забезпечити прозорість. Тому вважаємо за необхідне встановити фіксовані часові межі для подачі документів. Наприклад, подати заяву чи клопотання – не більше 1 години. Людині, яка приходить писати заяву, не потрібно витратити вільний час і зайвий папір. Досить поставити декілька позначок на бланках встановленого зразка – і проблема одразу почне вирішуватися.

[Коментар] **Проект «2+2»** розрахований на забезпечення збільшення рівня прозорості та доступності у взаємодії громадян та працівників прокуратури. Подача заяви здійснюватиметься у такий спосіб: на бланку встановленого зразка особою ставитиметься декілька відміток про правопорушення, і це буде стартом до розгляду заяви. Додаткові відомості надаватимуться під час подальшого її розгляду.

Переваги: зменшення рівня бюрократичності, можливостей для зловживань під час подачі заяви; підвищення рівня прозорості та ефективності діяльності прокуратури.

Крок 2:**WEBEYES**

Типи: перше повідомлення – від користувача Bohdan: «Щойно зафіксував корупцію»; друге повідомлення – від користувача WebEyes: «Заяву прийнято!».

[Текст] Що стане тією мітлою, яка вимете з лав прокуратури бюрократизм і корупційність?

Онлайн-система WebEyes покликана спростити життя людей, яким необхідно звернутися до цього відомства. Так, особа, яка зафіксувала факт корупції, з особистого кабінету із зашифрованим доступом зможе подати онлайн-заяву, на яку миттєво відреагують. Громадянин особисто зможе відслідковувати етапи розслідування.

Додатковою перевагою цієї платформи є те, що подібно до системи ProZorro жодну зафіксовану дію прокурора із WebEyes неможливо видалити. Так, наприклад, за декілька років після оприлюднення матеріалів розслідування громадські активісти зможуть проаналізувати дії кожного прокурора на наявність у них корупційної складової.

Існуватиме дві версії моделі: звичайна та мобільна.

Для реєстрації у WebEyes потрібно буде ввести паспортні дані та пройти ідентифікацію користувача. Своєю чергою це мінімізує корупційні ризики у представників іншої сторони.

[Коментар] Сутність цього кроку полягає у створенні онлайн-системи WebEyes, у якій кожен зареєстрований користувач матиме особистий кабінет із зашифрованим доступом. Система надаватиме йому такі можливості:

1. Швидко подавати онлайн-заяву про корупційне діяння.
2. Відслідковувати рух заяви.
3. Консультуватись із прокурором онлайн.

Переваги: додаткові можливості для відслідковування корупційних діянь; контроль за діяльністю прокурора; посилення ефективності взаємодії між прокуратурою та громадськістю; захист від корупційних ризиків.

Крок 3:

СТОП БРЕХНЯ!

[Текст] Щороку сучасні технології надають дедалі більше нових можливостей для виявлення кримінальних злочинів і брехні. Одним із таких інструментів може стати обов'язкове проходження претендентами на зайняття вищих керівних посад в органах прокуратури перевірки сертифікованим детектором брехні та співбесіди, яка проводитиметься іноземними та вітчизняними юристами, психологами.

[Коментар] Перевагами проекту «Стоп брехня!» є створення додаткового фільтру для виявлення та недопущення осіб, схильних до корупції, до відповідальних посад.

Крок 4:

С. TRAVEL

[Текст] Цей проект містить дві складові: структурно-інституційну та соціально-психологічну. Перша складова передбачає анонімний онлайн-розподіл автоматизованою системою прокурорів до інших областей для виконання разових завдань. Це мінімізує ризики корупції в межах органу прокуратури та сприятиме набуттю досвіду прокурорами. Друга складова забезпечує психологічний вплив на свідомість слуг Феміди. Яким чином? Шляхом проведення екскурсій для прокурорів у в'язницях, де відбувають покарання засуджені за корупційні злочини, а також подорожей в інші країни, які характеризуються високим рівнем подолання корупції.

[Коментар] Переваги цього проекту С. Travel полягають у мінімізації корупційних ризиків у прокуратурах на місцях, підвищенні правосвідомості службовців. Додатково – прокурори набувають досвіду.

Крок 5:

DISLIKE

[Текст] А тепер – до теми покарання корупціонерів. Платон сказав: «Розумний карає не тому, що був скоєний злочин, а для того, щоб він не повторився знову».

Як правило, корупційні злочини вчиняють «білі комірці». Тому, якщо сума неправомірної вигоди перевищуватиме певну межу, обов'язковим буде встановлення покарання, окрім іншого, у вигляді громадських робіт: підмітання вулиць, прибирання сміття, інших суспільно корисних дій. Відтак корупціонери не прагнуть брати хабарі,

а громадськість побачить результати антикорупційних розслідувань.

Другою складовою проекту Dislike є проведення інформаційної антикорупційної кампанії, особливо серед молоді, шляхом проведення конкурсів, зйомки креативних відеороликів із цієї тематики та співбесід із прокурорами.

[Коментар] Відповідно до **проекту Dislike** передбачається перегляд позиції щодо накладення покарань на корупціонерів. Переваги: зменшення злочинної активності у вже засуджених корупціонерів; демонстрування активної протидії корупції; підвищення рівня правосвідомості молоді.

Крок 6:

C. DOCKS

[Текст] Проект C. Docks містить комплексний пакет змін до кримінального законодавства. Ми пропонуємо увести в дію нові норми.

Зміст першої частини комплексного пакету змін полягає у підвищенні кримінальної відповідальності осіб, які пропонують неправомірну вигоду.

Також варто створити реєстр для юридичних осіб, які підозрюються у корупційних схемах. Організація, внесена до реєстру, на певний термін буде позбавлена права бути контрагентом держави. Кількість перевірок – фінансових, податкових, антикорупційних – буде збільшена пропорційно до ступеня небезпечності вчиненого діяння.

У другій частині проекту C. Docks передбачено внесення змін у розділ IX Кримінального кодексу України, а саме – про скасування застереження щодо корупційних злочинів.

Так, *dura lex, sed lex* (тимпирі: «Суворий закон, та все ж закон»). Але закон повинен бути і справедливим. На наше переконання, призначення реального строку покарання одинокій матері чи єдиному годувальнику в родині за невелике правопорушення не відповідає zasadі справедливості.

Також для підвищення рівня ефективності протидії корупції ми пропонуємо ввести спеціальний антикорупційний курс для осіб, які можуть бути звільнені на підставі норм розділу IX Кримінального кодексу України.

[Коментар] Метою проекту C. Docks є досягнення балансу між суворістю та справедливістю кримінального покарання. Для осіб, яких може бути звільнено на підставі норм розділу IX Кримінального кодексу України, доцільним

є запровадження спеціального антикорупційного курсу, що складатиметься як зі спілкування на тему недопустимості повторення кримінальних злочинів, так і ознайомлення з умовами, у яких перебувають засуджені за корупційні злочини. У такий спосіб, методом діалогу, а не репресій, ми сподіваємось покращити обстановку в цій сфері.

Переваги: додаткові механізми впливу на осіб, які про-

понують неправомірну вигоду, у тому числі й на юридичних осіб; реалізація засади справедливості більш повною мірою; інноваційний метод боротьби з особами, які вчинили корупційне правопорушення, – шляхом не накладення санкцій, а ведення діалогу.

Крок 7:

COME 2GETHER

[Текст] Деякі навички, наприклад уміння плавати, не потрібні нам щодня. Але у винятковому випадку вони можуть врятувати життя.

Ми пропонуємо організувати безкоштовні курси «з плавання». Основна мета їх полягає у наданні громадянам знань, завдяки яким можна захистити свої права і не потрапити на гачок корупціонерам. Досвідчені юристи-практики пояснять студенту, одинокій матері, підприємцю – будь-кому, їхні права і обов'язки.

До того ж пропонується створити спеціальний антикорупційний дайджест, у якому подаватимуться зрозумілі методичні рекомендації, статистичні дані та конкретні приклади із життя. Таку збірку можна безкоштовно роздавати учасникам тренінгів або розповсюджувати у книжковій мережі за низькими цінами.

Цей проект стане кроком прокуратури назустріч суспільству і зробить її менш ізольованим відомством.

[Коментар] Основна мета проекту **Come 2gether** полягає у проведенні безкоштовних лекцій, тренінгів для усіх верств населення, щоб кожна особа знала, як захистити свої права та уникнути корупційних ризиків.

Переваги: підвищення правової обізнаності населення; популяризація антикорупційної стратегії; зміцнення синергії між прокуратурою та громадськістю.

Крок 8:

FACES & CASES

[Текст] У межах проекту Faces & Cases ми пропонуємо докорінно змінити концепцію діяльності антикорупційних громадських організацій. Суть ініціативи така. Об'єднання осіб, в якому передбачено квоту для юристів із значним стажем роботи у галузі права, подає до спеціалізованої комісії (титри про склад комісії) пакет реєстраційних документів.

Комісія видає посвідчення встановленого зразка. Після цього претенденти проходять тримісячне навчання.

Члени антикорупційної ГО матимуть право проводити так зване громадське розслідування корупційних злочинів, здійснювати слідчі дії та деякі негласні слідчі (розшукові) дії, збирати докази та формувати матеріали справи. Після того, як справу завершено, її матеріали передаються у прокуратуру не нижче ніж обласного рівня, де перевіряються за прискореною процедурою та направляються до суду.

Таким чином, підвищиться результативність розкриття корупційних злочинів, зменшиться навантаження на прокуратуру та зміцниться довіра громадськості до антикорупційної стратегії держави.

[Коментар] Комісія у складі представників Верховного Суду, Конституційного Суду України, Генеральної прокуратури України, адвокатури та міжнародних організацій проводитиме перевірку громадського об'єднання. Обов'язковим є не менш ніж тримісячне навчання кандидатів у члени ГО. Лише в такому разі їм надаються повноваження щодо проведення громадського розслідування стосовно корупційних злочинів.

Перевагою проекту Faces & Cases є те, що він сприятиме зміцненню довіри громадянського суспільства до внутрішньої антикорупційної програми.

Крок 9:

БАТІГ ТА ПРЯНИК

[Текст] На продовження теми покарання пропонуємо вашій увазі крок «Батіг та пряник», зміст якого полягає у реформуванні системи покарань за суджених за корупційні злочини. Зокрема, вважаємо, що до особи, щодо якої є обвинувальний вирок суду, слід застосовувати спеціальну санкцію у вигляді позбавлення права займатися юридичною діяльністю на строк від 1 до 5 років залежно від тяжкості діяння.

Водночас прокурорів, які 1 рік і більше сумлінно виконують свої повноваження, або пересічних громадян, які сприяли розкриттю корупційних злочинів, заохочувати антикорупційними преміями. Також вважаємо за доцільне давати державну нагороду громадянам за допомогу у розкритті 10 і більше корупційних схем.

[Коментар] Перевагами реалізації кроку «Батіг та пряник» є підвищення рівня відповідальності і громадян, і посадових осіб за корупційні діяння, ефективності боротьби з корупцією, а також заохочення на таку боротьбу як прокурорів, так і громадськості.

Крок 10:

CORRUPTION DANGER

[Текст] Наша заключна пропозиція полягає у концептуальному перегляді розуміння поняття неправомірної вигоди в особливо великих розмірах.

Прокуратура є обов'язковим елементом у тріаді правосуддя. Це фундаментальна основа існування нормальної цивілізованої держави. Здійснення маніпуляцій у значних розмірах у державній сфері можна розцінювати як посягання на основи національної безпеки.

Такий підхід використовує сусідня Румунія. І це дає свої результати: сума відшкодованих збитків за корупційні діяння в 2016 році збільшилася на 72%, або 667 млн євро, внаслідок судових розглядів засуджено 880 обвинувачених: одного депутата Європарламенту, одного міністра, одного сенатора і сімох депутатів, дев'яťох суддів.

Висновок

[Текст] Наші проекти – це кроки як прокуратури назустріч суспільству, так і суспільства назустріч прокуратурі. Саме так, рухаючись разом, ми зможемо перемогти проблему.

10 КРОКІВ ПРОКУРОРА ДО ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ

Мар'яна Матвійчук

студент з курсу
судово-адміністративного факуль-
тету
Національного університету
«Одеська юридична академія»

Натхнена майбутньою професією.

*Переконана, що тернистий шлях
юриста обирають не заради
грошей, статусу, а щоб захищати
права та інтереси людей.*

*Любить читати, пише вірші,
захоплюється мистецтвом
і ніколи не зупиняється на
досягнутому.*

1
крок

**Незалежне антикорупційне
законодавство**

На нашу думку, базовою складовою успішної протидії корупційним проявам є ефективне та водночас просте антикорупційне законодавство, в якому не буде суперечностей і колізій.

Законодавство

2
крок

**Прокурор РЕАЛЬНО має бути
незалежним від будь-якого
впливу й тиску**

- ✓ У КПК України визначено, що Генеральний прокурор, керівник регіональної чи місцевої прокуратури або їхні заступники мають право скасовувати «незаконні та необґрунтовані постанови слідчих та прокурорів» нижчого рівня.
- ✓ Закон України «Про прокуратуру» таке втручання прямо забороняє, залишаючи прокурорам вищого рівня лише право надавати прокурорам нижчого рівня доручення та вказівки суто з адміністративних (управлінських) питань.
- ✓ Положення відомчого наказу Генпрокурора від 19 грудня 2012 року закріплюють жорстку підпорядкованість у внутрішній організації прокуратури, у тому числі й у діяльності процесуальних керівників.

Це доводить недосконалість та суперечність законодавства!

Незалежність

3
крок

Наближення правового статусу прокурора до статусу судді

Думаємо, що гарантія незалежності прокурорів має бути чітко закріплена в Конституції України, так само, як і гарантія незалежності суддів, і ґрунтуватися на пропорційному обмеженні прав людини з метою забезпечення безпеки.

Статус

4
крок

Один і той самий прокурор повинен вести справу від початку до кінця

Оскільки практика свідчить, що у 30% випадків підозру погоджує один прокурор, клопотання про обрання запобіжного заходу готує інший, обвинувальний акт погоджує третій, а в ролі державного обвинувачення в суді виступає четвертий прокурор, вважаємо за необхідне закріпити на законодавчому рівні жорсткі правила ведення справ прокурорами для забезпечення відповідальності за результативність конкретної кримінальної справи.

1 прокурор

5 крок

Один ефективний орган для боротьби з корупцією

В Україні багато органів створено для боротьби з корупцією: Національне антикорупційне бюро України, Державне бюро розслідувань, Національна рада з питань антикорупційної політики при Президентові України, Національне агентство з питань запобігання корупції тощо, що, на нашу думку, не є ефективним.

Спираючись на досвід Сінгапуру, де діє спеціалізований структурний підрозділ – Бюро з розслідування випадків корупції, рекомендуємо сформувати спеціальну антикорупційну службу, незалежну від усіх гілок влади, яка забезпечила б контроль за діяльністю державних органів різних рівнів та жорстку підзвітність осіб, які наділені владними повноваженнями.

Спеціальний

6 крок

Протидія політичній корупції в системі державного управління

- ✓ Регулярне надання інформації про власність високопосадовців.
- ✓ Законодавчі санкції за порушення фінансового законодавства політичних партій.
- ✓ Створення умов для прозорого фінансування політичних партій з державного бюджету; постійний нагляд за фінансуванням політичних партій, особливо шляхом прийняття ними зобов'язань оголошувати перелік отриманих подарунків і спонсорських пожертвувань.
- ✓ Загальнодоступність регулярних звітів про фінансове становище всіх політичних партій.
- ✓ Інформація про причини зловживання владою політиками або представниками державної адміністрації.
- ✓ Реальна реалізація принципу невідворотності юридичної відповідальності за корупцію.

**STOP
КОРУПЦІЇ**

НІ

7 крок

Громадська думка

- Організований соціальний контроль з боку громадянського суспільства за всією системою прокуратури (неодмінною умовою для цього є створення атмосфери прозорості) і забезпечена можливість порушення в цих межах кримінального переслідування правопорушників.
- Важливу роль тут відіграють дійсно незалежні засоби масової інформації.

ЗМІ

8 крок

Система ефективної протидії корупції

Створення системи ефективної протидії корупції, за якої вчинення корупційних діянь тягне неминучу відповідальність осіб, винних у їх вчиненні, з настанням негативних соціальних та службових наслідків (втрати пенсійного забезпечення; обмеження кар'єрного зростання, зайняття політичною діяльністю).

Система

9 крок

Автоматичний розподіл кримінальних проваджень

Оскільки підтримання державного обвинувачення в суді є першочерговою функцією прокурора, маємо потребу удосконалення умов реалізації прокурорами повноважень у цій сфері.

Крок, який дасть можливість забезпечити незалежність та самостійність у діяльності прокурорів з підтримання державного обвинувачення в суді, ґрунтується на впровадженні автоматизованої системи розподілу кримінальних проваджень серед прокурорів з урахуванням складності справ, навантаження прокурорів, досвіду роботи, спеціалізації та суспільного резонансу кримінальних проваджень.

Розподіл

10 крок

Наявність політичної волі

Необхідна сильна політична воля вищого керівництва держави до боротьби з корупцією і сформована на її основі єдина державна політика в галузі боротьби з корупцією, яка включатиме комплекс заходів державного, політичного, економічного, соціального і правового характеру. Ні законодавчі, ні адміністративні, ні будь-які інші заходи, що направлені на протидію корупції не можуть бути ефективними, якщо немає політичної волі на всіх рівнях влади.

Воля

Олег Крушельницький

студент 3 курсу
юридичного факультету
Тернопільського національного економічного
університету

Олег – не лише майбутній юрист,
а й музикант, лідер кавер-гурту, автор
власних пісень.

Упевнений, що між музикою
та юриспруденцією є багато спільного,
адже і там, і там головне –
бути щирим і чесним.

*І зійшов народ український до
вас, шановні прокурори, і дав
вам ці заповіді. Користуйтеся
ними з розумом, дотримуйтесь
їх сумлінно та служіть народові
України!*

1 заповідь

*Хай не буде Тобі головнішого
закону, окрім мене. В Тебе є єдина
Конституція України,
дотримуйся її, слухай її та не переч
їй в ім'я справедливості!*

2 заповідь

*Не вклоняйся і не служи ідолам-правопорушникам,
хабарникам, недобросовісним чиновникам і всім тим,
хто намагається придбати лояльність Твою,
добросовісність, правосвідомість і вірність присязі
народу України, в якій Ти обіцяв служити Йому,
добросовісно виконувати
свою роботу і сприяти
правосуддю!*

3 заповідь

*Шануй народ свій, дій тільки
згідно із законом стосовно
Нього, щоб працював Ти довго
і були довгі дні Твої
у прокуратурі!*

4 заповідь

Сумлінно здійснюй нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство!

5 заповідь

Здійснюй свої прямі обов'язки, а саме:

- підтримуй публічне обвинувачення в судовому провадженні;
- представляй інтереси громадян або держави в суді;
- вживай усіх заходів для усунення порушення закону і пам'ятай:
«Верховенство закону – вище за всіх і за все»

6 заповідь

Не вбивай вогник надії народу свого на справедливе обвинувачення та сумлінне рішення Твоє!

7 заповідь

Не свідчи неправдиво та не обвинувачуй даремно ближнього свого, колег своїх, народу свого та суспільства загалом!

8 заповідь

Не отримуй неправомірну вигоду від ближнього свого, колег своїх, громадян, яких обвинувачуєш та які винні у нетяжких, тяжких та дуже тяжких злочинах!

9 заповідь

Не пропонуй і не обіцяй неправомірну вигоду ближньому своєму, хто міг би допомогти Тобі у Твоїй протизаконній діяльності або ж «закрив очі» на Твої дії, які суперечать закону та присязі Твоїй!

10 заповідь

*І головне: пам'ятай про ці заповіді, які дав
Тобі народ, дотримуйся їх, виконуй їх
сумлінно, і буде совість Твоя чиста,
сім'я Твоя забезпечена, і буде Тобі щастя
в прокуратурі та Україні загалом!*

Вибір за Тобою...

Інна Гримайло

студент 4 курсу
юридичного факультету
Сумського національного аграрного
університету, спеціальність «Правознавство»

Мріє, щоб Україна стала процвітаючою державою, а поняття «корупція» зникло як застаріле.

Відмінниця, Інна не уявляє свого життя без активної участі в наукових конференціях, виконання конкурсних робіт, написання виступів.

10 кроків прокурора до подолання корупції

Відеослайди

Процвітання держави Україна залежить від зміни стереотипу мислення та волі її громадян. Передусім – від того, чи зможемо ми виховати у собі жорстке ставлення, нетерпимість до корупції, чи здатні постати сильним громадянським суспільством, яке виконуватиме функцію нагляду за державою. Перспективи щодо подолання корупції передусім визначаються рівнем нашої готовності до змін – кожного з нас окремо і українського суспільства загалом.

**Перспективи щодо
подолання корупції
у першу чергу
визначаються саме
рівнем нашої
готовності до змін -
кожного з нас
окремо і
українського
суспільства у цілому**

Корупція – це фундамент для реалізації державної політики в інтересах олігархічних кланів. Це отруйна зброя проти інтересів суспільства. Це симптом хворої неефективної державної системи, ознака того, що державі потрібні невідкладні кардинальні реформи.

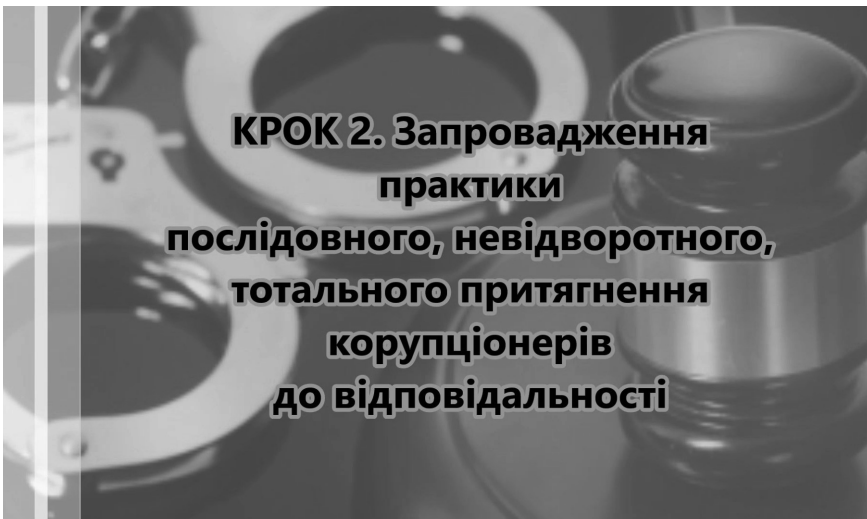
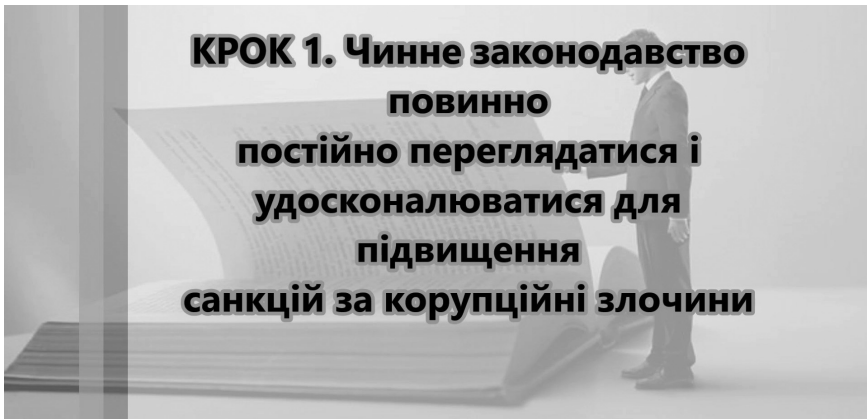

**Корупція - це фундамент
для ведення державної
політики в інтересах
олігархічних кланів. Це
отруйна зброя проти
інтересів суспільства.
Ознака того, що державі
потрібні невідкладні
кардинальні зміни**

Ми звикли звинувачувати у своїх бідах владу, «попередників», долю, будь-кого і будь-що – тільки не себе, забуваючи про те, що влада – це ми,

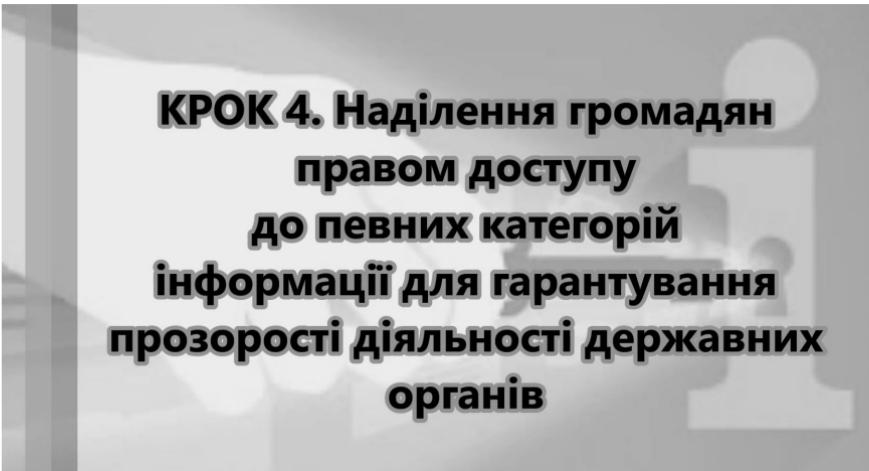
а доля є реалізацією нашої волі. Нарікати на обставини та зовнішні фактори означає не визнавати власну відповідальність і провину за свою байдужість, пасивність і терпимість до усталеного порядку речей. Мета, яку поставили перед собою українці під час Революції гідності – побороти корумпований політичний режим, поки що не досягнута. Вимога Майдану щодо подолання корупції актуальна й сьогодні. Головне на шляху суспільних трансформацій і декорумпізації соціуму – не поступатися і не зрадити.

Отже, радикальні кроки, спрямовані на скасування чинників, що стимулюють корупцію, мають бути такими.

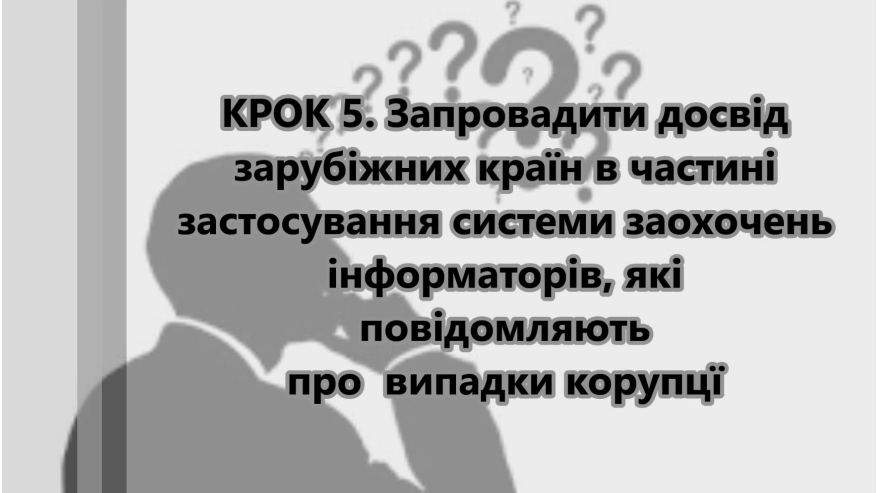

**КРОК 3. Подальше
удосконалення і
створення
мотивованої і
професійної
державної служби**

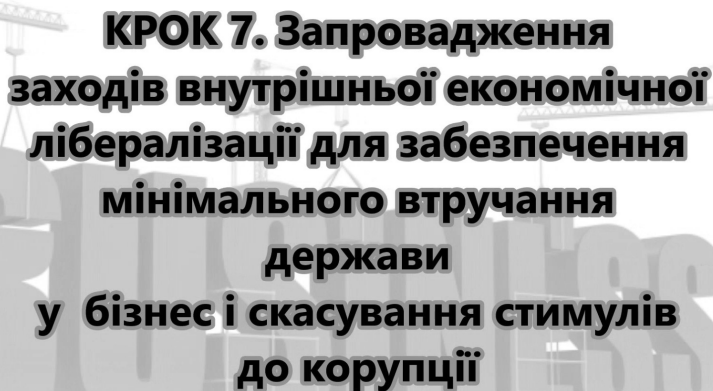
**КРОК 4. Наділення громадян
правом доступу
до певних категорій
інформації для гарантування
прозорості діяльності державних
органів**

КРОК 5. Запровадити досвід зарубіжних країн в частині застосування системи заохочень інформаторів, які повідомляють про випадки корупції

КРОК 6. Надати право захисту інформаторам з числа працівників державних відомств від переслідувань з боку керівництва і співробітників

КРОК 7. Запровадження заходів внутрішньої економічної лібералізації для забезпечення мінімального втручання держави у бізнес і скасування стимулів до корупції

КРОК 8. Проведення тренінгів та надання конфіденційних консультацій з питань етики та доброчесності, запобігання конфлікту інтересів і корупції

**КРОК 9. Переглянути порядок
призначення і звільнення з
посади Генерального
прокурора України таким
чином, щоб зробити цей
процес більш стійким до
політичного впливу**

**КРОК 10. Системно
реформувати національне
податкове, митне законодавство, а
також законодавство, що регулює
діяльність органів підвищеного
корупційного ризику, судової
системи, державної служби і
державних закупівель**

**Ці зміни повинні бути спрямовані
на усунення положень, які
служуть механізмом
стимулювання корупції та на
розробку норм, які забезпечать
прозорий порядок взаємодії
фізичних і юридичних осіб з
державними органами**

Віталій Найда

курсант з курсу факультету № 1
Харківського національного університету
внутрішніх справ

*Любить працювати з дітьми,
у межах проекту часто проводить
заняття у школах.*

*Спортсмен, займається легкою
атлетикою, бере участь у марафонах.
Значну увагу приділяє вивченню англійської
мови. На думку Віталія, найкращими
художніми фільмами є «Останній самурай»
і «Гладіатор».*

*Серед книг виділяє – «Алхімік» Пауло
Коельйо та «Старий і море» Ернеста
Хемінгуея.*

Інколи й сам пише повчальні оповідання.

10 КРОКІВ НАДІЇ

Відеоробота

Як корупцію нам подолати?
Чи можливо це взагалі?
Чи існують дієві поради,
Що зупинять нарешті її?
Вони є, і наше завдання,
Щоб важкі кроки її
У нас не викликали бажання
З нею пліч-о-пліч іти.
Наші кроки – то кроки надії,
Що нарешті прийде їй кінець!
Десять кроків – кроків до мрії
У сотень небайдужих сердець!
Перший крок – професійна культура,
Стрімке зростання її,
Щоб поліція і прокуратура
Взірцем у всьому були!

Другий крок – то буква закону,

Сила і правда його,

Підзвітність – тільки народу!

І закон – на чолі усього!

Третій – то пільги та блага,

Бо на службі не можна без них,

Щоб в державі усі пам'ятали,

Хто на варті закону стоїть!

Крок четвертий – високі зарплати,

Щоб слідчий або прокурор

Міг про родину подбати,

Й не порушив при цьому закон.

П'ятим кроком дієві реформи

Перетворення б нам принесли:

І зміни не тільки у формі,

А й у суті речей, взагалі.

Шостий крок – підготовка й освіта,

Ґрунтовні, доступні для нас,

Щоб наша українська Феміда

Мала знань величезний запас.

Сьомий крок – то люди навколо,

Їхня думка про право й закон.

Нехай знатимуть діти зі школи,

Що їх друг – це є прокурор!

Восьмий крок – мабуть, найдовший,

То є закордонні знання,

Як корупцію стримати можна

І усунути із життя.

Дев'ятий – це образ прокурора

В рекламі, газетах і книжках,

Чесного служителя закону

Образ тільки в правильних тонах.

Десятий крок – це вплив громади.

Співпраця, партнерство і мир.

Спільні проекти, дії, наради.

Довіра – ось наш орієнтир!

Такі вони – кроки надії,

Кроки віри, кроки до мети!

Нехай ці радісні мрії

Дозволять корупцію перемогти!

Ганна Симонова

магістрант
Інституту заочного та дистанційного навчання
Одеського державного університету внутрішніх
справ

*Ще у дитинстві прийняла чітке рішення,
що хоче бути поліцейським, хоча знайомі
відмовляли.*

*Прагне довести, що поліцейські –
це високоосвічені, ерудовані, розумні люди.
Сподівається, що кожна її перемога
є підтвердженням цієї тези.*

НАЗАД У ТЕПЕРІШНЄ: КОРУПЦІЯ КРИЗЬ ПРОСТІР І ЧАС

Я знов і знов перечитую ці рядки. Жовті сторінки – наче все моє життя: чорні рукописні літери створюють єдиний сюжет, який і є моєю життєвою стежкою...

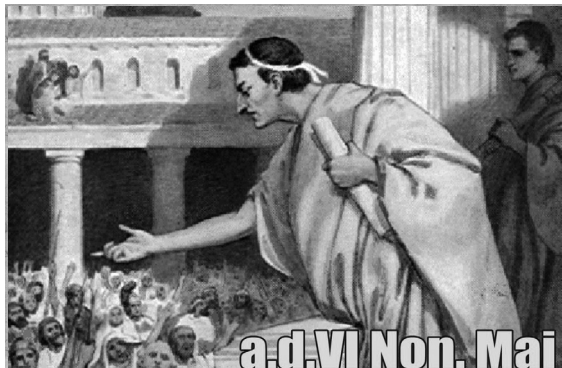
Я не пам'ятаю, як опинився у якомусь місці, у ту чи іншу історичну епоху, але точно знаю, що це – не марево, не сон! Ось воно – підтвердження, розкидане на підлозі...

a. d. VI non. Mai

*Невже ти будеш вважати суворим закон,
за яким карається стратою суддя,
викритий на тому, що прийняв мзду?
(Авл Геллій)*

Зовсім нічого не пам'ятаю... Останнє, що закарбувалося у пам'яті, як мені передають у білому паперовому конверті певну суму грошей. А потім, щойно доторкнувся до того клятого конверта, як в очах потемнішало.

Тепер я у якомусь лахмітті лежу на холодній мармуровій підлозі.

«Підніміть його! – владний холодний голос пролунав десь поблизу, й у ту ж мить міцні чоловічі руки підняли мене, наче пір'їну. – Зачитайте Вашу промову, Цицероне!».

«Він, – чоловік, якого мені тільки-но представили як Цицерона, вказав у мій бік легким жестом руки, – буде дуже задоволений, якщо прибутки першого року йому вдасться повернути на користь собі; прибутки другого року він передасть своїм покровителям і захисникам; прибутки третього року, найвигіднішого, який обіцяє найбільший зиск, він повністю збереже для суддів. Народ може задовольнити зажерливість найжадібнішої людини, але оплатити перемогу винного він не в змозі!».

Суддя подивився на мене – і наче мільйон малесеньких голок пронизали усе моє тіло. Що я тут роблю? Я прокурор! Я, представник своєї держави, стою на колінах перед кимось у маскарадному вбранні!

«Що Ви можете сказати? Ви, той, хто повинен захищати права і свободи людини, відстоювати загальні інтереси суспільства і держави! Яке Ви мали право вимагати щось від тих, хто надав Вам ці повноваження? Як Ви можете дивитися їм у вічі? Чи можна говорити про справедливість, прозорість у державі, де той, хто повинен боротися, сам спускається у безодню?» – туманні очі дивилися у мою душу.

Колись давно, ще у школі, я сам так вважав. Я свято вірив у справедливість. Мені здавалось, що я зі своїми ідеалістичними мріями зможу побудувати нову державу! Але минув час, і мрії школяра, студента загубились у вихорі трудової буденності.

«Я, суддя Священної Римської імперії, використовуючи усі свої повноваження, вирішив: цього чоловіка, який іменує себе «прокурором», засудити до

довічного виселення із Риму, забрати усі його статки та навіки заборонити займати державні посади йому та усім його родичам!».

Зараз я розумію... Багато стало на свої місця. Бо тоді, стоячи посередині великої зали з мармуровою підлогою та білими стінами, я не знав, що почуте із уст великого оратора було не що інше, як частина однієї з п'яти промов проти Верреса. Тож, перебуваючи на межі смерті й життя, я визначив для себе два правила.

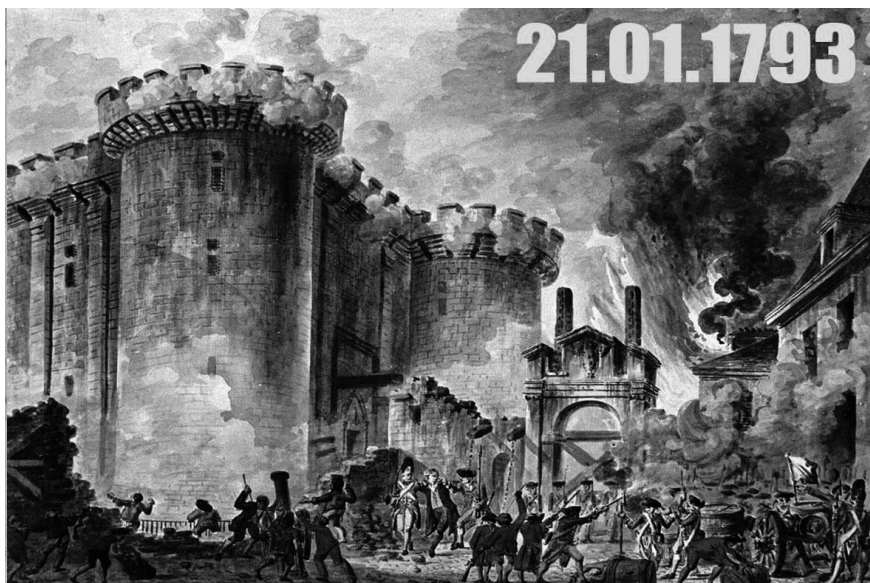
1. Суд повинен бути непідкупним. Як і Цезар, я дійшов висновку, що за місце потрібно боротися, але ніколи не давати його відчуті.
2. Громадська думка формується здібностями однієї людини, й одним вчинком можна повністю дискредитувати представників усієї професії!

21 січня 1793 року

Історія доводить неможливість забезпечення необхідного управління, якщо покладатися лише на владу закону, призначеного для контролю посадових осіб, якщо останні не є людьми, які відповідають цій роботі.

Так само не слід чекати ефективного управління, якщо, маючи достойних людей на правильних позиціях, ви створюєте для них численні дрібні та виснажливі обмеження
(Ванг Анши)

Я знов кудись лечу... І знову не розумію, як це сталося. Лише хвилину тому я домовлявся із адвокатом, що зможу затягти те кляте досудове розслідування, а зараз стою посеред незнайомої мені площі...

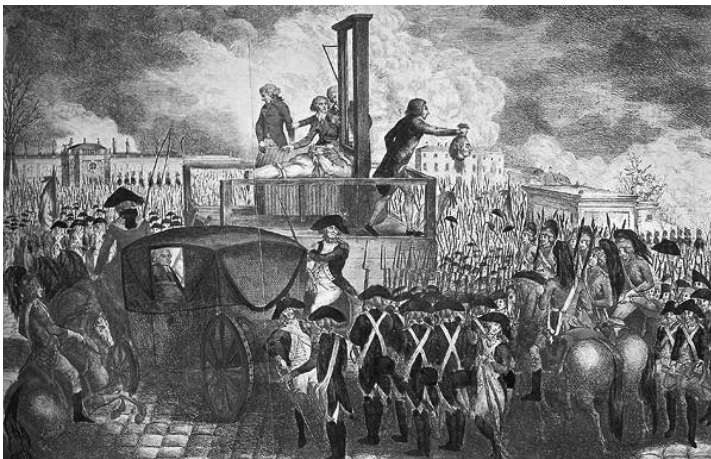
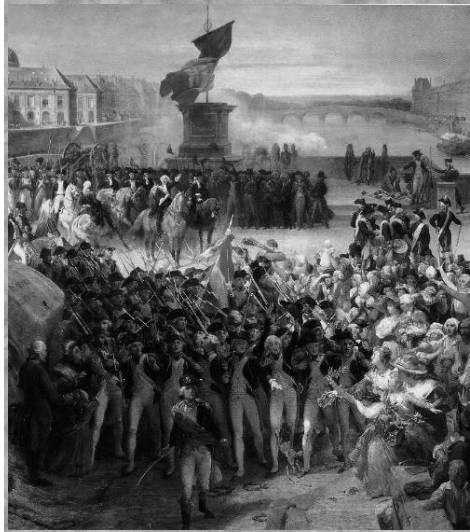

Люди у дивних костюмах, жахливі запахи. Я начебто перенісся у книгу Зюскінда: «... у містах панував такий сморід, що його нам, сучасним людям, на-вряд чи й можна уявити. Вулиці смерділи гноєм, задвірки – сечею, коридори – гнилим деревом і щурами... Люди смерділи потом та невідпраним одягом... смерділо все дворянство, навіть король – як хижий птах, а королева – як стара коза».

Я йду через натовп. Здається, що він сам несе мене у центр цього дивного міста. З усіх боків лунають якісь вигуки. Я не прислухаюся, але їх інтонація агресивна.

Що діється? Я простягаю руку до чоловіка, який стоїть попереду. «Вибачте, що тут відбувається?» – здається, чоловік нічого не чує: зі скаженим виразом обличчя він дивиться навкруги.

Раптом він хапає мене за плече і, дивлячись у вічі, шепоче: «Це мало статися. Все до цього йшло. Франція вже не та. Ой, не та. Усі ці корупційні стандарти, в яких нерідко були задіяні значні суспільні фігури, потягнули політичні наслідки не лише для окремих осіб, а й усієї країни. Так! Саме арешт попередника Кольбера – Фуке, засудження його до довічного позбавлення волі за казнокрадство стали початком утвердження абсолютної влади Людовіка XIV. А зараз? Що відбувається зараз? Цей скандал у зв'язку з оплатою «намиста королеви» звів нанівець репутацію Марії-Антуанетти й сприяв дискредитації монархії. Чи згодні ми це терпіти? Звісно, ні! Цей рік – 1789-й – закарбується кров'ю у пам'яті усього світу!».

Що я зрозумів тоді? Та багато.

3. Народ має право і може боротися за свої права, а прокурор повинен стати на сторожі його інтересів. Це не складно, але в такому разі прокуратура має бути незалежною від державного впливу. Важливим кроком на цьому шляху стане створення нової Антикорупційної прокуратури. Насамперед цей орган повинен бути повністю підвладним народу! Його діяльність має бути відкритою та неупередженою!

4. Будь-яка проблема рано чи пізно вирішиться. Ти не завжди зможеш вплинути на наслідки, головне – їх передбачити. **Для мінімізації негативних наслідків прокуратура має стати гарантом у спілкуванні влади з народом.** Наприклад, кожного кварталу представники громадськості та держави будуть збиратися для з'ясування певних питань, пов'язаних з корупцією у державі!

1939 рік

Важко зрозуміти, що я відчув тоді. Не уявляю, як я зміг протистояти тій системі. Сьогодні я багато чую, що для подолання корупції важливо змінити устрій в державі. І, звісно, тут доречно згадати мою третю подорож.

Сірі безлюдні вулиці. Чорне від пожеж небо. Я кинувся у полум'я задля того, щоб врятувати свою улюблену книжку. Але Замятін згорів, як і його ідеї... Я не розумію, чому так важко було повірити у те, що я бачив. Червоні стяги розвивались на будівлях, а десь у далечині лунали чіткі непоодинокі викрики.

Як розповісти усе, що я бачив тоді? Не вистачить і тисячі слів. Я не хочу згадувати те, що побачив, але деякі висновки зробив.

Здається, гітлерівська держава була надзвичайно суворо організованою. Але насправді йшлося про систему кланів, що воювали між собою в керівництві, політиці, вермахті й економіці. Саме на основі кланових замовлень у націонал-соціалістичній державі порушувалися гучні кримінальні справи проти корупціонерів. Але абсолютну більшість їх – рівно 10 887 – в період з 1934 по 1941 роки було призупинено.

Гebbельс, щойно Німеччина окупувала Польщу, занотовує в своєму щоденнику: «Заохочувати слабкість і корупцію – так найкраще управляти переможеним народом», і підкреслює це.

Я замислився тоді, хіба ми – переможений народ? Народ, який щодня доводить, що йому нічого не страшно, що він готовий боротися за свої ідеї та цінності. Міжнародний досвід – це чудовий плацдарм для розбудови нових ідей. Але необхідно зважати й на український менталітет.

5. Досвід іноземних держав необхідний у певний період часу, як мінімум це спроба подивитися на все з іншого боку. Було б чудово запровадити в Україні щось на кшталт обміну досвідом прокурорів, щоб з усіх куточків світу до нашої країни приїжджали представники наглядових органів. Це змусило б нас тримати марку. Вчитися в інших зовсім не соромно!

6. Починати формування особистості необхідно з дитинства. І хоча це неоднозначний приклад, та у Третньому рейху було чудово побудовано агітаційну політику. Молодь була завжди залучена до роботи, почувалася потрібною. Необхідно запровадити курс «Молодий прокурор», щоб школярі принаймні змогли відчувати, як це – стати носієм владних повноважень. Усвідомлення цього, на мою думку, зменшить корупційні ризики від цих осіб у майбутньому!

2030 рік

Останнє, що на мене справило найбільший вплив, – подорож у майбутнє.

Я наче отой паперовий літак, що, піддавшись пориву вітерцю, дослідив багато речей. І коли я дістався найвищої точки свого польоту, то багато зміг роздивитися, проаналізувати та зрозуміти.

Остання моя подорож – найфантастичніша. Я опинився там, коли мене затримали після чергової спроби взяти хабара.

«За загальноприйнятим визначенням та розумінням єдиний інформаційний простір – це сукупність баз і банків даних, технологій їх ведення та використання, інформаційно-телекомунікаційних систем і мереж, що функціонують на основі єдиних принципів і за загальними правилами, що забезпечує інформаційну взаємодію організацій і громадян, а також задоволення їх інформаційних потреб».

«Сьогодні Україна впевнено будує єдиний інформаційний простір і усіляко сприяє впровадженню новітніх технологій, приймає прогресивні закони, які мають на меті удосконалення інформаційного середовища».

Велика кількість таких рекламних слоганів створювались щодня. Вони проєктувались на величезні електронні екрани. Люди бачили їх усюди.

Я йшов коридором колись знайомої мені прокуратури, бачив портрети колишніх президентів, які з кожним моїм кроком трансформувались у новітнє голографічне зображення. Більше не лунали звуки старих принтерів, не доносилися з канцелярії голоси листонош.

«Електронне кримінальне провадження – запорука боротьби з корупцією», – коли я побачив це вперше, то не повірив. Те, про що лише говорили як про теорію, у майбутньому діяло!

Наглядове провадження в електронному форматі – як ми не додумались до цього у своєму 2018-му? Це ж повністю викорінило корупційні ризики в самій прокуратурі! Складно приховати те, що потрапляє у мережу. Суспільство може бачити та контролювати усе! Не можна просто так «втратити» справу або сприяти її затягуванню. А як стало просто вести досудове розслідування! Швидко та прозоро.

Але це лише моя уява...

7. Електронне кримінальне провадження на базі ЄРДР ілюструє ефективний механізм електронних кримінальних процесуальних процедур, що значно спростить роботу правоохоронних органів.

8. Створення єдиної інформаційної бази, що об'єднає у собі усі можливі бази даних, починаючи від АРМОР і закінчуючи судовими рішеннями!

17 жовтня 2018 року

Я сиджу на підлозі своєї маленької камери. Я, колись молодий та амбіційний, зараз перекреслив усі свої минулі досягнення. Що то мені дало?

Взявши у руки олівець, я чітко вивів два заключні кроки:

9. **Відповідальність за корупційні ризики повинна бути реальною! Правосуддя не може обирати, на кого діяти, а кому пробачати.** Чи не це є найбільшим проявом недосконалості системи? Чи ті, хто повинен боротися, самі видаються побореними?!

10. **Прокурор – це обличчя держави для пересічного громадянина.** Тож чому ми не можемо рекламувати це обличчя? Чому молоді та амбіційні прокурори перебувають лише у тіні своїх наставників? Дайте їм право на помилки, дайте їм можливість для реалізації! Але водночас не забувайте про досвід! Спільні проекти для молодих ентузіастів та досвідчених зубрів прокуратури забезпечать побудову органу нової формації!

У роботі використано матеріали (графічні зображення), які розташовані у вільному доступі в мережі Інтернет.

Дмитро Кисельов

курсант 4 курсу факультету пробації
Академії Державної пенітенціарної служби України

Цікавиться вивченням іноземних мов
та міжнародного права.

Також вважає важливою практичну психологію. У майбутньому хоче захищати права людей, які перебувають в умовах несвободи.

► Шановний читачу, Ви потрапили до нашої імпровізованої «юридичної поліклініки», в якій матимете змогу отримати консультацію «юристів-лікарів», дізнатися про «юридичні хвороби», які, на превеликий жаль, існують в нашому суспільстві.

До нас звернулася хвора дівчина, вік – 27 років. Її недуга має назву «синдром корупції». Відповідно до Індексу сприйняття корупції за 2017 рік «хвора» отримала 30 балів зі 100 (де 0 – дуже високий, 100 – вкрай низький). Сумно, але ми повинні визнати той факт, що хвороба вроджена та передалась їй спадково.

Уражено органи зору (бувають випадки, коли закриваються очі), слуху та мовленнєвого апарату.

Втрачається рівень соціальної поведінки, дуже розвинена дивантність, також уражений опорно-руховий апарат, прогресує сколіоз. Незважаючи на зазначене, «хвора» має великий внутрішній потенціал, але через хворобу він не може розвиватися.

Висновок: отримати юридично-теоретичні консультації у «лікарів-курсантів» та звернутись до «лікарів-практиків» із прокуратури, які допоможуть позбавитися недуги.

■ Пацієнтка звернулася до «юридичного офтальмолога» зі скаргами на погіршення зору.

■ **Виявлено:** уражені органи зору, прогресують міопія та астигматизм.

■ **Висновок:** прописано окуляри для корекції зору, краплі для очей

для подолання проблем зору рекомендовано такі кроки:

I крок «Запровадження відкритої системи розслідування корупційних діянь»

Суть цієї системи полягає в тому, що викривач не лише може подати онлайн скаргу стосовно корупційного діяння, а й має змогу вести через мережу Інтернет моніторинг розслідування цього протиправного вчинку.

II крок «Розробка відкритої платформи стосовно конкурсного відбору на посаду службовців»

Завдяки платформі кожен може вести моніторинг осіб, які добираються на посаду на конкурсній основі, та спостерігати за результатами конкурсу.

■ Пацієнтка звернулася до «юридичного терапевта» зі скаргами на проблему з поставою.

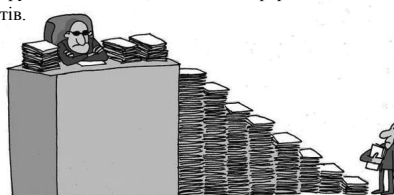
■ **Виявлено:** прогресуючий сколіоз 2 ступеня (130 місце серед 180 країн у світовому Індексі сприйняття корупції за 2017 рік).

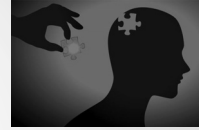
■ Причина: пацієнтка завжди носить важкий портфель з великою купою паперів.

■ **Висновки:** рекомендовано замінити паперові носії на електронні, портфель – на гаджет у вигляді планшета.

III крок «Спрощення бюрократичних процедур»

Суть полягає в тому, щоб скоротити бюрократичні процедури, розробити інтернет-платформи, які замінять стоси паперів та полегшать процедуру отримання адміністративних послуг і унеможливають корумповані діяння, пов'язані з оформленням та збиранням певних документів.

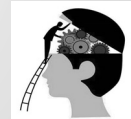
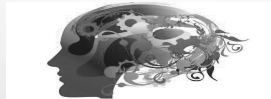
- Пацієнтка звернулася до «юридичного психолога», скаржиться на залежність від оточуючих.
- *Проведено:* бесіду та тестування, оцінено рівень психічного стану.
- **Висновок:** працювати над собою за розробленою методикою.

IV крок «Забезпечення незалежності прокурора»

Цей крок передбачає надання прокурору незалежності від політичних, соціально-економічних, матеріальних чинників, втілення повною мірою цієї засади діяльності прокуратури в життя.

V крок «Презумпція корумпованості»

Зміст презумпції полягає в тому, що службовець, який підозрюється в корумпованих діяннях, вважається винним, доки не доведе свою невинність та непричетність.

- Пацієнтка звернулася зі скаргами на часті головні болі, запаморочення та короточасну втрату пам'яті.

Виявлено: амнезію.

- **Висновок:** рекомендовано приймати вітаміни для покращення пам'яті, розв'язувати логічні вправи та втілити декілька кроків.

VI крок «Створення умов, які обмежують безпосередній контакт з клієнтом і, таким чином, унеможливають скоєння корумпованих діянь державними службовцями»

Надання адміністративних послуг через мережу Інтернет, спеціальні онлайн-платформи суттєво поліпшить процес отримання інформації та подання запитів, а також значно знизить рівень вчинення корумпованих діянь.

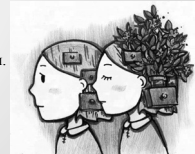
VII крок «Подання звітності про доходи і видатки не тільки чиновниками, службовцями, а й представниками бізнесу, працівниками навчальних закладів, лікарень»

Необхідно удосконалити систему декларування доходів та розширити коло суб'єктів, передбачених у статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».

VIII крок «Розроблення Нового кодексу етики службовця щодо протидії корупції»

Кодекс має містити закріплені на законодавчому рівні загальні правила поведінки для службовців, спрямовані на те, щоб уникнути та протидіяти корумпованим діям.

IX крок «Створення належних умов для організованого контролю громадянського суспільства за всією системою прокуратури».

Нашій пацієнтці також потрібна реабілітація після хвороби. Для цього їй рекомендовано втілити два кроки.

IX крок «Активна освітня антикорупційна робота прокурорів у суспільстві»

Мета такої роботи полягає в тому, що працівники органів прокуратури повинні здійснювати освітні заходи не тільки для молоді, а й старшого покоління, щоб виховати у них нову правосвідомість [2].

X крок «Соціальне забезпечення чиновників: першокласне медичне обслуговування, безпроцентні кредити для купівлі нерухомості, гідна пенсія»

Це дорівнює підвищенню заробітної плати у державному секторі та водночас збільшує втрати чиновника у разі, якщо його зловлять на корупційній діяльності.

Дякуємо за увагу

- Пам'ятайте: така хвороба, як корупція, властива кожному з нас. Вилікувати її можна, тільки коли кожен усвідомить, що жити з цим недугом йому не слід. Тож зробімо разом маленький крок у велике майбутнє!
- ДО РЕЧІ, НАШУ ПАЦІЕНТКУ ЗВАТИ УКРАЇНА.

Зробимо країну ЗДОРОВОЮ!

Тетяна Гавриленко

магістрант
Харківського національного університету
внутрішніх справ

*Вважає, що побудувати гідне життя можна,
тільки якщо не боятися змін та об'єднати
прагнення і зусилля.*

*Захоплюється спортом, активним відпочинком,
музикою, мистецтвом фотографії.*

Пише вірші та прозу.

10 КРОКІВ ПРОКУРОРА ДО ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ

Відеоробота

[Відеоряд] Територія Харківського національного університету внутрішніх справ.

[Текст] Мене звати Гавриленко Тетяна Валеріївна. Я слухач магістратури факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ. Сьогодні ми хочемо показати 10 кроків прокурора до подолання корупції.

Це явище стало свого роду раковою пухлиною, хворобою, яка паралізує розвиток суспільства. У нас нібито є бажання її побороти, але ми чомусь не втілюємо його в реальність, натомість чекаємо, щоб хтось це зробив за нас.

Скажіть, будь ласка, Ви – чесна людина? А Ви коли-небудь вирішували свої питання, оминаючи правила, навіть закон? Дайте відповідь по совісті.

Переважно у всіх своїх проблемах прийнято звинувачувати корупцію, навіть тоді, коли просто не вистачило сил, знань чи вмінь. Однак треба оцінювати ситуацію об'єктивно, якщо ми хочемо дійсно рости і розвиватись.

[Відеоряд] Корпуси ХНУВС. Над входом напис – «Знання. Закон. Честь». Прокуратура. Зала судового засідання.

[Текст] У сучасному суспільстві дедалі міцнішим стає стереотип толерантності щодо корупції. Корупційні дії з аномалії перетворюються на норму поведінки. Значна частина населення бачить у корумпованій системі певні переваги. Працюючи прокурором, я постійно це спостерігаю і намагаюся знайти шляхи виходу із ситуації, що склалася.

Так, нещодавно до мене звернулася жінка, мати молодого хлопця, просила допомогти під час судового розгляду справи. Хоча знала, що її син ні в чому не винен, вона пропонувала віддати останні свої гроші, тому що не вірила у чесність правосуддя.

Під час роботи над цією справою мені згадалося дитинство.

[Відеоряд] Квартира, сім'я зібралася за столом.

[Текст] Мама, радісна й натхненна, принесла буклет про нову елітну школу. Незважаючи на те, що я добре вчилася, була розумною розвиненою дівчиною, батьки одразу вирішили, що немає сенсу самотійно, без грошей вступати до цієї школи.

Тоді вперше я поставила собі запитання: «Невже все в житті вирішують гроші?».

[Відеоряд] Територія ХНУВС. Абитурієнти юрмяться коло дошки оголошень.

[Текст] Приблизно таке саме було і під час вступу до університету. Проте я сама обрала цей виш, склала всі іспити й стала курсантом престижного навчального закладу.

[Відеоряд] Установа прокуратури. На дверях напис – «Відділ кадрового забезпечення».

[Відеоряд] Робочий кабінет, за столом сидить комісія, на столі особова справа Гавриленко Т.В.

[Текст] Влаштовуючись на роботу, я бачила незадоволені погляди керівництва: мовляв, молода, без досвіду. Проте, поспілкувавшись зі мною, майбутні керівники дали мені шанс, вони побачили, що мені до снаги будувати прокуратуру майбутнього.

[Відеоряд] Робочі кабінети у прокуратурі.

[Текст] Підвищуючи професійний рівень, я цікавився всім новим, прогресивним. У своїй роботі опираюся на наукові праці вітчизняних та закордонних авторів. Діяльність органів прокуратури в антикорупційній сфері в умовах реформування, законодавчих змін потребує глибоких досліджень. Якщо антикорупційна стратегія буде здійснюватися на системному науковому підході, це стане запорукою її успіху.

Останніми роками в Україні створено замкнене коло недовір'я, брехні та корупції. Особисто я це бачу щодня. Під час щорічного подання декларацій доводилося спостерігати, як переживають мої колеги, щось вигадують стосовно близьких родичів, численного майна, своїх доходів, які не були зазначені. Корупція продукує брехню і навпаки. Це, дійсно, замкнуте коло.

[Відеоряд] Зала судового засідання, присутні громадяни. За столом сидить підсудний із захисником. Заходить прокурор.

[Текст] Настав день розгляду справи стосовно того хлопця, батьки якого не вірили у правосуддя, шукали гроші, зв'язки – намагалися всіма способами йому допомогти.

[Відеоряд] До зали заходить суддя. Слово захисника. Виступ прокурора.

[Текст] Обвинуваченого визнано невинним у скоєнні кримінального правопорушення. Суд, з'ясувавши обставини справи та перевіривши їх докази, виніс обґрунтований виправдувальний вирок. Рішення у цій справі базувалося не на грошах, а на всебічному, повному, об'єктивному дослідженні всіх обставин правопорушення.

Хоч і невелика, це перемога.

Ми повинні діяти, руйнувати стереотипи, піднімати рівень довіри до правоохоронних органів, будувати прокуратуру майбутнього.

[Відеоряд] Біля входу в прокуратуру, розмова прокурора з матір'ю хлопця, який був виправданий судом.

[Текст] Своїми життєвою позицією, трудовим досвідом я намагаюся переконати оточуючих у тому, що для подолання зла корупції слід починати із себе. Кожен повинен виконувати свою роботу чесно.

1. Участь прокурора у реалізації антикорупційної політики держави.

Розроблення дієвих механізмів запобігання та протидії корупції лежить в основі антикорупційної політики держави. Відповідно до змісту останньої варто зважати на те, що корупція в Україні є багатоелементним феноменом. Вона – системна і комплексна, інституційна і діяльнісна, об'єктивно виражена і суб'єктивно узвичаєна. На нинішньому етапі державотворення вона становить суттєву загрозу національній безпеці. Прокуратура ж є спеціалізованим суб'єктом, для якого функції протидії злочинності взагалі та корупції як її прояву зокрема є одними з основних. Тому участь прокурора у реалізації стратегії антикорупційної діяльності є надзвичайно важливою, соціально затребуваною. Кримінально-превентивна практика органів прокуратури в цій сфері має загальнодержавний характер, спрямована на координацію та контроль антикорупційної діяльності правоохоронних органів.

2. Модернізація організаційних засад діяльності органів прокуратури.

Одним із магістральних шляхів усунення підґрунтя корупції є реформування системи державного управління. Корупція, на жаль, стала його системним елементом. Сучасні умови соціально-політичного та економічного розвитку українського суспільства характеризуються нестабільністю, швидко змінювані та, крім того, мають тенденцію до погіршення. Це обов'язково зумовлює зміни щодо розширення компетенції правоохоронних органів у їх антикорупційній діяльності. Оскільки протидія корупції є стратегічним пріоритетом державної політики і саме прокуратура відіграє провідну роль координуючого та контролюючого органу як на організаційно-управлінському, так і на виконавчому

рівнях, система управління її діяльністю в цьому напрямі потребує постійного вдосконалення, докорінної модернізації.

Правильне адміністрування прокурорської антикорупційної практики є основою її ефективності. Розширення координаційних функцій прокуратури дасть їй можливість узяти на себе роль модератора діяльності правоохоронних органів у боротьбі з корупцією. Це втілюватиметься як стратегічне управління самостійною, в межах компетенції, їх роботою та як прокурорський нагляд за дотриманням ними законності. Основними актами організаційного забезпечення діяльності органів прокуратури щодо протидії корупції є: накази Генерального прокурора «Про затвердження Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Генеральної прокуратури України», «Про організацію діяльності органів прокуратури у сфері запобігання і протидії корупції», «Про розмежування повноважень прокурорів у сфері запобігання та протидії корупції поза межами кримінального провадження», Положення про відділ організації діяльності у сфері запобігання та протидії корупції Генеральної прокуратури України тощо.

3. Оновлення нормативно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури у сфері протидії корупції.

Необхідність адаптації національної правоохоронної системи до європейських стандартів зумовила реформування прокурорської діяльності у сфері боротьби з корупцією в Україні. Принципово нові засади функціонування органів прокуратури втілено в комплексі нормативно-правових актів, які були прийняті останнім часом. Одним

В основу антикорупційної політики держави покладено розроблення дієвих механізмів запобігання та протидії корупції

• Участь прокурора у реалізації антикорупційної політики держави

Участь прокурора спрямована на координацію та контроль за антикорупційною діяльністю інших правоохоронних органів

Реформування системи державного управління – магістральний напрям подолання корупції

• Модернізація організаційних засад діяльності органів прокуратури.

Оскільки протидія корупції є стратегічним пріоритетом державної політики і саме прокуратура відіграє провідну роль координуючого та контролюючого органу як на організаційно-управлінському, так і на виконавчому рівнях, система управління її діяльністю в цьому напрямку потребує постійного вдосконалення, докорінної модернізації. Необхідні суттєві структурно-функціональні трансформації в організації управління органами прокуратури. Адміністрування прокурорської антикорупційної практики на нових засадах є основою її ефективності

із важливих кроків є створення Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, статус якої врегульовано в ч. 5 ст. 8, ст. 8-1 Закону України «Про прокуратуру». Нормативно-правову основу діяльності органів прокуратури України у сфері протидії корупції складає досить великий перелік джерел: закони України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки», «Про Національне антикорупційне бюро України», «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», «Про запобігання корупції», «Про очищення влади» та ін. Проте кількість не завжди переходить в якість. Залишилися невіршеними низка питань, що зумовлено незавершеністю антикорупційної реформи та організаційними недоліками.

4. Використання прокурором наукових розробок з питань протидії корупції.

Наука є запорукою успішного та стрімкого розвитку суспільства. Питання наукового супроводу державних рішень щодо протидії корупції завжди гостро стояло не лише перед науковцями і практиками, а й політиками, які визнають, що для системи державного управління крім констатації стану суспільних процесів необхідне й наукове передбачення можливих наслідків їх розвитку.

Вагомим кроком у підвищенні якості і, зрештою, соціальної ефективності державних рішень з питань протидії корупції є кримінологічна експертиза нормативно-правових актів та їх проєктів.

Тож реформування діяльності органів прокуратури в антикорупційній сфері в умовах інтенсифікації законотворчої діяльності потребує розширення її повноважень у напрямі запровадження інституту кримінологічної експертизи нормативно-правових актів і їх проєктів як одного з інструментів прокурорського контролю за політико-правовою сферою відносин. Наразі в останній правотворчість нерідко використовується як засіб забезпечення вузькокорпоративних інтересів, у тому числі й у корупційний спосіб.

Малодослідженими є концептуальні питання, що стосуються зміни ролі прокуратури в системі протидії злочинності, а також практичних засад кримінологічної діяльності органів прокуратури. Ці наукові розробки та використання

новітніх кримінологічних методик забезпечать якісно новий рівень діяльності прокуратури у сфері протидії корупції. Цьому також сприятимуть розроблення наукових методик прогнозування та аналізу ефективності застосування форм і засобів боротьби з корупцією, запровадження їх у практику.

5. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів прокуратури щодо протидії корупції

Однією з важливих проблем діяльності органів прокуратури, яка потребує удосконалення, є її інформаційне забезпечення. Ефективність протидії корупції органами прокуратури залежить від якісного та своєчасного інформування. Саме воно забезпечує повсякденний оперативний корегуючий вплив органів прокуратури на злочинність. Тож роль інформації важко переоцінити.

Доцільно організувати та забезпечити належне функціонування державної автоматизованої системи кримінологічної інформації як загальнодержавного моніторингового комплексу саме на базі органів прокуратури.

6. Удосконалення відносин органів прокуратури України з прокуратурами іноземних держав та міжнародними організаціями.

Сучасні реалії свідчать про зростання впливу міжнародних організацій на процес перетворення прокуратури в інституцію, яка відповідає європейським стандартам. У зв'язку з цим питання організації участі органів прокуратури України в міжнародному співробітництві набувають особливої актуальності.

Сьогодні органи прокуратури здійснюють співробітництво з компетентними органами інших держав у питаннях проведення процесуальних дій під час розслідування кримінальних правопорушень, видачі осіб, які їх вчинили, перейняття кримінального прова-

дження тощо. Установлення, підтримання та розвиток контактів із відповідними установами іноземних держав, міжнародними організаціями здійснюється шляхом проведення спільних зустрічей, переговорів, консультацій, семінарів, конференцій, круглих столів, тренінгів. Водночас з огляду на необхідність розширення організаційно-правових форм міжнародного співробітництва органів прокуратури триває пошук нових варіантів більш ефективних та прийнятних форм взаємодії.

7. Кадрове забезпечення органів прокуратури.

Політика у сфері кадрового забезпечення органів прокуратури – одна з ключових проблем кримінологічної діяльності органів прокуратури на стадії її модернізації. Слід наголосити, що реформа органів прокуратури спрямована не лише на вдосконалення її антикорупційної діяльності в масштабах держави, а й запобігання корупційним проявам у самій прокурорській

системі. Сформовані засади прокурорського самоврядування сприятимуть зниженню централізації в цій системі, а також підвищенню рівня незалежності прокурорів від вищого керівництва. Антикорупційна спеціалізація прокуратури знайшла своє втілення у створенні Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Вимоги до кандидатів на посади прокурорів цього органу набагато суворіші, ніж до тих, хто претендує на зайняття посад у інших органах прокуратури.

У контексті антикорупційної діяльності прокуратури, її реформування та сучасного становлення надзвичайно важливим питанням, пов'язаним із здійсненням докорінних, глибинних змін у засадах державної служби, постає формування ідеології. Визначення принципів і цінностей державної служби є важливим елементом у державному будівництві: вони повинні бути чітко сформульовані та запроваджені у практику.

8. Взаємодія органів прокуратури з громадськістю та засобами масової інформації.

Правовий нігілізм, на жаль, стає поширеним явищем у суспільстві, охоплює широкі верстви населення. Суспільство не просто толерантно ставиться до корупції, воно використовує її як інструмент для вирішення різних проблем, які не вирішує держава. Це свідчить про зниження авторитету органів державної влади, занепад суспільної моралі. Тому питання взаємодії органів прокуратури з громадськістю актуальне і важливе.

Першочерговим завданням у його вирішенні є повернення довіри населення до правоохоронної системи загалом і прокуратури зокрема. Слід зазначити, що прокуратура активно здійснює правові пропаганду, освіту та виховання громадян, у такий спосіб впливаючи на суб'єктивні причини та умови протиправної поведінки. Крім того, використовуються різні непроцесуальні заходи превентивного характеру.

9. Взаємодія органів прокуратури з іншими суб'єктами протидії корупції.

Органи прокуратури є координаторами для інших суб'єктів протидії корупції. Координаційна діяльність спрямована на забезпечення злагоджених дій цих суб'єктів для досягнення спільної мети – захисту суспільства від корупційних діянь. Ефективність координації діяльності проявляється в реальному зниженні рівня корупції та підвищенні рівня довіри громадян до прокурорських органів і всієї правоохоронної системи.

Проте доводиться констатувати, що наявні проблеми, пов'язані з недосконалістю механізму взаємодії органів прокуратури з Національним антикорупційним бюро України, Державним бюро розслідувань, Національним агентством з питань запобігання корупції та іншими суб'єктами.

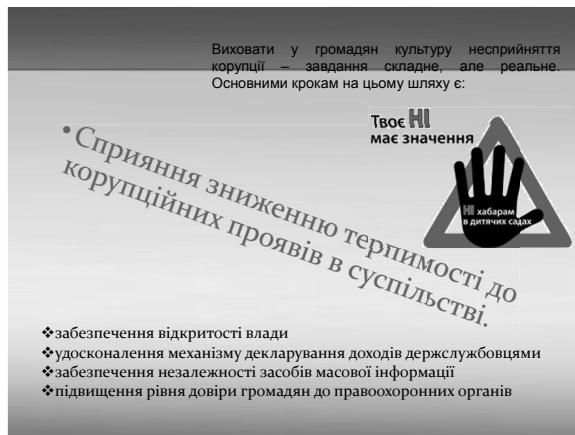
10. Сприяння зниженню терпимості до корупційних проявів у суспільстві.

Корупція згори донизу пронизує все суспільство. Останнє, як зазначено, доволі толерантно ставиться до цього негативного явища. Виховати у громадян культуру несприйняття корупції – завдання складне, але реальне. Основними кроками на цьому шляху є забезпечення відкритості влади. Для громадян має стати прозорою діяльність державних установ, посадових осіб, реальною – можливість вільно отримувати про них інформацію (їх майно, доходи,

витрати). Ефективним засобом забезпечення відкритості влади повинні стати незалежні засоби масової інформації. Це досягається завдяки не лише забезпеченню правового захисту ЗМІ та журналістів, а й активній агітаційно-пропагандистській кампанії боротьби з корупцією на всіх щаблях влади. Відкритість влади сприятиме поверненню довіри громадян до державних інсти-

туцій, зменшить рівень корупції в суспільстві і посилить негативне ставлення населення до корупційних проявів та, зрештою, слугуватиме гарантією дотримання конституційних прав і свобод громадян України.

Післямова

Згідно з дефініцією Всесвітнього банку, корупція – це зловживання державною владою заради власної вигоди. Але корупція існує не тільки у відносинах між державним управлінням й особистими інтересами фізичних осіб, вона наявна і у приватному секторі, коли, скажімо, вища посадова особа компанії зловживає інтересами акціонерів. У такому разі краще застосовувати більш широке визначення поняття корупції, адже каталізатором виникнення цього явища є й звичайні громадяни, які, надаючи неправомірну вигоду особам, котрі займають відповідальне становище, полегшують собі вирішення питань і ламають «суспільну конкуренцію». Немає конкуренції – немає росту. Тобто,

корупція – це явище у суспільстві, яке виникає внаслідок використання свого службового становища та зловживання повноваженнями заради власної вигоди, а також вирішення особистих питань за допомогою становища і повноважень службової особи за надану вигоду чи послугу.

За щорічним дослідженням «Барометр світової корупції», яке проводить міжнародна організація Transparency International, Україна посіла 130-те місце зі 180-ти у рейтингу «Індекс сприйняття корупції» (CPI) за 2017 рік. Зазначається, що Україна здобула 30 балів зі 100 можливих. Це на 1 бал більше та на 1 позицію вище, ніж торік (29 балів, 131-ше місце зі 176 країн). Але в динаміці результати минулого року нижчі (1 бал проти 2), ніж у 2016 році. Отже, навіть вдосконалення антикорупційного законодавства та створення нових органів, таких як Національне антикорупційне бюро України, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, Національне агентство з питань запобігання корупції, не дуже підняли нашу державу в рейтингу «Індекс сприйняття корупції». Це тому, що новостворені органи працюють не на належному рівні, а прийняті закони лише створюють ілюзію того, що влада працює. Сьогодні на черзі початок діяльності Державного бюро розслідувань – ще одного органу, до повноважень якого відповідно до ч. 4 ст. 216 КПК України віднесено запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування корупційних злочинів. Уже набрав чинності Закон України від 12 листопада 2015 року № 794-VIII «Про Державне бюро розслідувань», але темп створення установи низький. Також у процесі повільного становлення перебуває й Вищий антикорупційний суд, завданням якого згідно із Законом України від 7 червня 2018 року № 2447-VII «Про Вищий антикорупційний суд» є безпрецедентний захист особи, суспільства та держави від корупційних і пов'язаних із ними злочинів та здійснення судового контролю за досудовим розслідуванням цих злочинів, дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні.

Створення в Україні спеціалізованих органів у сфері протидії корупції відбувається відповідно до міжнародних стандартів, закріплених у ст. 36 Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції та ст. 20 Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією, адже боротьба з корупцією належить до основних принципів і умов, на яких повинні будуватися відносини нашої держави з Європейським Союзом. Безумовно, слід працювати в співдружності з іншими країнами, переймати їх позитивний досвід, але з урахуванням особливостей національного державотворення, як писав Тарас Шевченко: «І чужому навчайтесь, й свого не цурайтесь».

10 КРОКІВ ПРОКУРОРА ДО ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ

Сценарій відеороботи

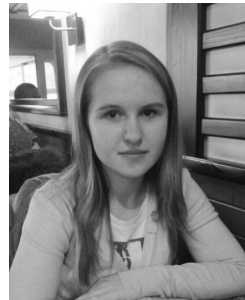
Магістранти кафедри кримінального права та криміналістики
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Володимир Бойков

*Вважає важливими знання новітніх технологій
і застосування їх і в роботі, і в побуті.
Мріє захищати людей, їхні права, свободи та гідність.
Хоче бути адвокатом.*

Христина Андрійчук

*З першого курсу навчання на юридичному факультеті
мріяла стати прокурором.
Зараз до цієї мрії додалося бажання
зробити діяльність прокуратури якомога
ефективнішою. Тому крок за кроком намагається
втілити заплановане в життя.*

З'являються титри: емблема прокуратури, на її тлі слово «честь», нижче напис: «Над всіх старшин найстарша честь».

У житті кожного настає момент, коли ти розумієш, що народився захищати людей. Професія прокурора є надзвичайно складною та небезпечною, адже незначний крок, дія можуть призвести до значних наслідків для людини. А є так багато спокус...

*У всякого своя доля, і свій шлях широкий.
Тарас Шевченко*

Сцена 1. Прокурор отримує матеріали справи.

На столі лежить папка з матеріалами справи про ДТП.

Прокурор їх переглядає, після чого телефонує слідчому Соколову Андрію Івановичу.

П р о к у р о р. Соколов, я телефоную щодо ДТП на вулиці Головної. Що з тією справою?

Тетяна Карлечук

Поділяє думку Гете: «Недостатньо тільки отримати знання; їх треба застосувати. Недостатньо тільки бажати; треба діяти».

Станіслав Сливка

*Любить читати художню і наукову літературу.
Не уявляє свого життя без баскетболу.
Багато уваги приділяє вивченню юриспруденції,
оскільки хоче працювати прокурором
і стати справжнім професіоналом.*

Сцена 2. Розмова з товаришем.

У сквері зустрічаються прокурор та його товариш, який є підозрюваним у вчиненні ДТП.

Підозрюваний підходить до прокурора:

Т о в а р и ш. Привіт, друже! (можливі кілька питань побутового характеру). Сашко, ти, мабуть, уже в курсі, в якій ситуації я опинився?

П р о к у р о р. Так, я бачив, куди ти «вляпався».

Т о в а р и ш. Я навіть не помітив, як той хлопець вибіг на дорогу. Лише на мить відвернувся... А тепер через нього мені загрожує строк. Чи можна якось вирішити це питання без суду? По дружбі прошу.

П р о к у р о р. Пробач, але ні. Нічим не можу допомогти.

Т о в а р и ш. Та годі тобі! Згадай, скільки років ми дружимо, скільки разом

Альбіна Олейнікова

*З дитинства завжди була за справедливість.
Ще навчаючись у старших класах,
вирішила пов'язати життя з юриспруденцією.
Вважає, що в будь-якій професії, як у житті,
насамперед слід залишатися людиною.*

Максим Сирота

*Вірить, що все – в руках молоді:
життя, країна, майбутнє.
Переконаний, що нове покоління принесе
державі зміни на краще.*

пережили, ми завжди один одному допомагали і підтримували. Невже ти залишиш друга в біді? (сваряться) Не псуй наші стосунки!

П р о к у р о р. Єдиний, хто псує стосунки між нами, це ти.
Прокурор встає і йде.

Сцена 3. Розмова з адвокатом у прокуратурі.

Стук у двері. Заходить адвокат.

А д в о к а т. Олександрє Юрійовичу, доброго дня! Мене звати Вдовін Роман Георгійович, я адвокат Баранова. Мені потрібно ознайомитися з матеріалами справи про ДТП з його участю.

П р о к у р о р. Так, звісно. Одну хвилину.

Прокурор повертається, шукає потрібну справу. В цей час адвокат кладе конверт на стіл.

П р о к у р о р. Що це таке? Негайно заберіть.

А д в о к а т. Подумайте. Не ламайте людині життя. Всім це тільки на краще: і вам, і вашому другу.

П р о к у р о р. Повторюю востаннє: «Заберіть». Інакше оформлю вам давання хабара.

А д в о к а т. Дарма ви так.

П р о к у р о р. Двері з того боку зачиніть!

Адвокат забирає конверт і виходить.

Яна Кожокар

*Переконана, що «права має той,
хто про них заявляє»,
тому обрала професію юриста.
Не боїться брати на себе відповідальність
і ставити високий рівень мети.*

Владислав Соловей

*Борець – і в спорті (займається дзюдо), і в житті.
Перекоаний, що Україна може стати
позитивним прикладом для європейських держав.*

Сцена 4. Розмова з керівником місцевої прокуратури.

Керівник викликає прокурора до себе в кабінет.

Прокурор мовчки заходить.

К е р і в н и к. Сідай. Що з тією справою про ДТП?

П р о к у р о р. Працюємо. Допитали свідків, отримали дані з камер відеоспостереження...

К е р і в н и к (перебиває). Ткачук, це все я бачив у матеріалах справи. Ти краще скажи, що маєш намір робити далі?

П р о к у р о р. Оформимо обвинувальний вирок і направимо матеріали до суду.

Микола Вишиваний

Любить займатися спортом і музикою, однак зараз більше часу приділяє навчанню за фахом, яке поєднує з роботою.

Світлана Радкевич

В майбутньому бачить себе прокурором. Любить спорт і вивчає англійську мову.

К е р і в н и к. Сашко, давай відверто. Справа приречена. Будь-який адвокат рознесе це (вказує на справу) на раз. І здогадайся, хто в цьому буде винний? Тому необхідно трішки змінити підхід.

П р о к у р о р. Що ви маєте на увазі?

К е р і в н и к. Ти не зрозумів?! Закривай справу.

Прокурор мовчки виходить.

Сцена 5. Прокурор вирішує не закривати справу.

Прокурор у своєму кабінеті сидить за столом, перед ним документ про закриття кримінального провадження. Він деякий час вагається, підписувати його чи ні. Згодом вирішує не підписувати і відкладає ручку.

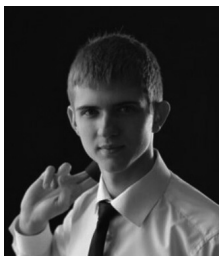

Уляна Гайдук

Багатьох людей охоплює страх, навіть коли чують про кримінал, а не лише зазнають його впливу. Проте, як радив актор Робін Вільямс: «Ніколи нічого не бійтеся. У крайньому разі нехай страх буде вашим натхненням». Уляна вирішила перетворити свій страх на емоцію, яка дає насагу впевнено йти до вершин професії.

Ні на мить не пошкодувала про вибір фаху криміналіста і впевнено крокує до мети – стояти на захисті правопорядку в державі.

Прагне працювати прокурором. Вірить, що лише спільними зусиллями можна побудувати міцну державу. Любить читати, малювати, вивчає англійську мову, жодної секунди старається не втрачати даремне.

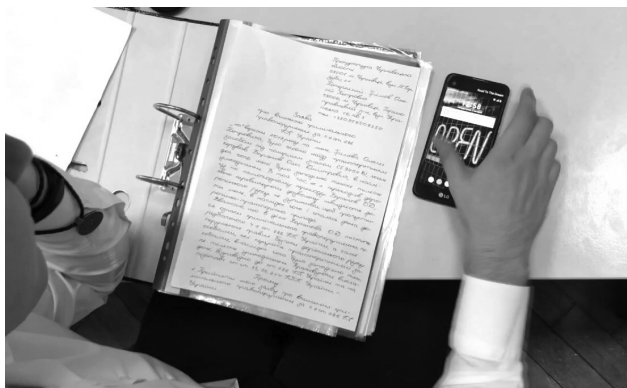
Олександр Олексюк

Переконаний, що лише небайдужістю можна змінити нашу молоду країну на краще.

Готовий брати на себе відповідальність та розбудовувати правову культуру.

Сцена 6. Погрози.

На телефон прокурора приходять СМС: «Закривай справу про ДТП, інакше в тебе будуть проблеми».

Марина Віхтик

На думку Марини, жага до справедливості проявлялася ще змалку – у поділі порівну цукерок, сумлінному виконанні домашніх обов'язків, любові до правди. Мріє, щоб у світі панувала справедливість, тому хоче бути прокурором.

Тетяна Струць

Захоплюється грою в шахи, творчістю Юрія Іздрика. Найбільше цінує в житті порядок і справедливість. Мріє зробити цей світ кращим, допомагаючи тим людям, які не мають можливості захистити свої права та законні інтереси. Життєве кредо: «Грай! Навіть якщо боїшся програти».

Сцена 7. Зустріч у кав'ярні з колегою-прокурором.

Вітаються. Розмовляють про життя.

Прокурор. Давно тебе не бачив. Як справи?

Колега. Були з дружиною на Мальдівах два тижні. Незабутній відпочинок. Рекомендую. Потім в Іспанії провели вікенд. Теж непогано. Тепер думаю автівку купити. А ти як?

Прокурор. Працюємо. На відпочинку були давно, навіть не пригадаю, коли востаннє. Я тебе слухаю, і в мене виникає лиш одне запитання: «Звідки в тебе гроші?».

Колега. Ти ж розумієш, з ким ми працюємо? Є великі можливості, щоб заробити.

Прокурор. Я розумію, що ти маєш на увазі. Але ж ми складали присягу!

Колега. Одне іншому не заважає.

Прокурор. Я так не думаю. Я не хочу проблем для своєї сім'ї!

Сцена 8. Напад на дружину.

Жінка йде темним провулком. Зненацька впритул до неї підходить невідомий і говорить: «Твій чоловік повинен закрити ту справу з ДТП!». Дружина налякана, телефонує чоловіку – прокурору.

Сцена 9. Зустріч у парку. Варіант 1: прокурор бере хабар.

У парку на лавочці сидить прокурор, дивиться на годинник.

Підходить чоловік, сідає, залишає конверт, встає і йде.

Прокурор бере конверт і йде в інший бік.

Вікторія Мідріган

Вікторії подобається вести розслідування, з'ясовувати правду, сперечатись і перемагати. Переконана, що правильно обрала майбутню професію юриста та спеціалізацію з кримінального права та криміналістики.

У вільний час надає перевагу заняттям з волейболу.

Анастасія Бернюга

Прагне бути успішною.

Цікавиться психологією, хоче розуміти думки і вчинки людей, адже на все є причини – це теж вивчає юриспруденцію.

Сцена 10. Суд виносить рішення. Варіант 1: ухвалення виправдувального вироку.

Суддя зачитує рішення.

С у д д я. Суд ухвалив: «Визнати Баранова Олега Дмитровича не винуватим у пред'явленому обвинуваченні за ч. 2 ст. 286 Кримінального кодексу України та виправдати у зв'язку з відсутністю в його діях складу зазначеного правопорушення».

Сцена 11. На вулиці. Варіант 1.

Вулицею на шаленій швидкості мчить автомобіль. Різкий звук гальм.

На дорозі під колесами машини лежить дружина прокурора, поруч розкинуті речі: сумка, мобільний телефон, черевик.

Через водійські двері машини, похитуючись, виходить молодик.

Прокурор бачить тіло дружини на проїжджій частині, закриває обличчя руками.

Кадри прокручуються назад: прокурор коло тіла дружини, винуватець ДТП, тіло жінки на дорозі, знову сцена на лавочці в парку.

Сцена 9. Зустріч у парку. Варіант 2: прокурор не бере хабар.

У парку на лавочці сидить прокурор, дивиться на годинник.

Підходить чоловік, сідає, залишає конверт, встає і йде.

Прокурор встає і йде в інший бік. Конверт залишається на лавочці.

Сцена 10. Суд виносить рішення. Варіант 2: ухвалення обвинувального вироку.

Суддя зачитує рішення.

Суддя. Суд ухвалив: «Визнати Баранова Олега Дмитровича винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 286 Кримінального кодексу України (порушення правил безпеки дорожнього руху ... що спричинили смерть потерпілого) і призначити йому покарання у виді 8 років позбавлення волі з позбавленням права керування транспортним засобом строком на 3 роки».

Сцена 11. На вулиці. Варіант 2.

Прокурор дзвонить дружині.

П р о к у р о р. Привіт, люба. Не плануй нічого на вечір. У мене для тебе сюрприз. Зустрінемося на нашому місці.

За деякий час на площі біля театру.

Прокурор зустрічається з дружиною, беруться за руки.

Епілог: «Борітеся – поборете» (Т.Г. Шевченко)

Заключні титри: Всі події та люди вигадані.

Під час зйомок відео не постраждав жоден прокурор.